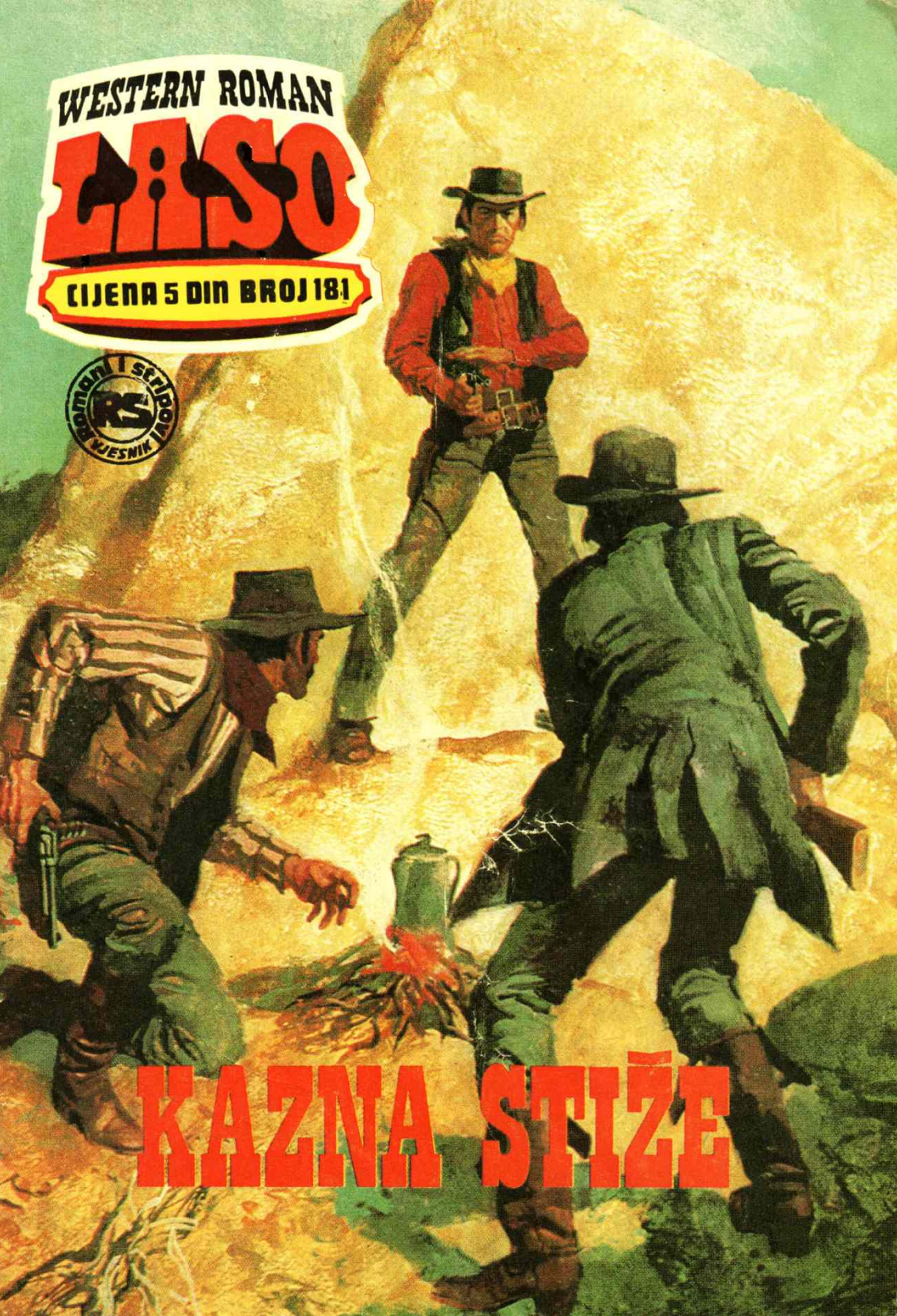

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 5 DIN BROJ 181

KAZNA STIŽE

LOUIS L'AMOUR

KAZNA STIŽE

»Laso« Nova serija 1977.

Louis L'Amour:

Naslov originala: BRIONNE

(Copyright: Bantam Books)

Recenzija: Lidija Krleža, profesorica

Prijevod: Branimir Ježić

Urednik: Marcel Čukli

»Laso« — Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja
NISP »Vjesnik« Zagreb Ljubice Gerovac 1 — Glavni i
odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak OOUR
Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«
Zagreb Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1977.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA
PRESS AGENCIJA Zagreb

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 10.00, SFRS 2.00, HFL 2.00

**Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH
250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US\$ 15,00. Uplate na devizni
račun: 30101-620-37-32000-256 — Privredna banka Zagreb (za »Vjesnik«)**

**Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata
za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 — 1973 od 26 XI 1973.**

I

Noćnu tišinu remetilo je povremeno šuštanje vjetra u granama. Bio je to blagi povjetarac koji se skoro svake noći u ovo godišnje doba spuštao s Blue Ridge Mountainsa i širio dolinom.

Mat Brionne, kome je bilo tek sedam godina, ležao je budan i osluškivao.

Otac mu je otišao u Washington da posjeti predsjednika Granta. Kako je od onda prošlo već dosta vremena, Mat se nado da će ga uskoro ugledati. Probdio je dio noći, ali osim šuma vjetra vani se nije ništa čulo.

U velikoj kući vladala je također tišina. Prevrćući se po krevetu, Mat je zamišljao svog oca — visokog i vitkog čovjeka u uniformi za koga su svi govorili da je sjajan jahač i vrlo vješt oružju — kako razgovara s predsjednikom.

Tada mu se odjednom učini da je čuo ržaj konjâ koji su se približavali iz daljine. Ne čini se, pomisli Mat, da je to otac, on bi glasnije najavio svoj dolazak. Istog se trenutka prisjetio priča o razbojnicima litalicama, pa prestrašen skliznuo iz kreveta i zagledao se kroz prozor u dvorište.

Najprije nije ništa vidio, a onda opazi konja bez konjanika. Zatim mu se učini da se netko kreće u sjenu ispod stabala.

Sav u strahu izađe iz sobe i spusti se stubama do prostorije gdje mu je spavala majka. Brzo otvori vrata i zaputi se do nje.

— Mama... vani su neki ljudi. Čuo sam ih.

— To ti se samo učinilo, Mat. Otac ti se tek sutra vraća.

— Nisam mislio da je to tata. To su neki ljudi koji se vrlo tiho vrzu oko kuće.

Anne Brionne ustane iz kreveta i obuče haljinu. Od svršetka rata, kada je njen muž James pohvatao razbojnike koji su pljačkali ovim krajem, u Virginiji se živjelo mirno.

— Ne boj se, Mat. Nitko nas se neće usuditi uznemiriti. Znaju oni dobro tko je tvoj otac. Osim toga, Sam bi ih morao čuti da su došli ovamo.

— Danas je petak, kada nema Sama — upozori je Mat,

Anne Brionne se malo zamisli. Najbliža je kuća pet milja oдавде. Nadglednik Burt Webster je otišao u Culpeper u posjet sestri, a ostali

radnici sjeku drva u brdima. Ako ni Sama nema, onda su zaista prepušteni sami sebi.

— Ništa se ti ne plaši, sad ćemo mi pogledati što je — reče Anne nastojeći da joj glas zvuči što sigurnije.

Gotovo nečujno spustili su se u prizemlje. Odjednom Anne opazi kako netko oprezno pokušava otvoriti vrata. To je zamijetio i Mat, pa je još čvršće primio majku za ruku.

Tada je Anne prvi put osjetila strah. Odjednom joj je postalo jasno tko bi ti ljudi mogli biti. U Virginiji nije bilo neprilika s bezakonjem, odbjeglih razbojnika. Prema tome je to sigurno bio netko tko je došao ovamo s jasnom namjerom da ih napadne, a nipošto slučajno.

Iako su prošle već dvije godine, Anne se kao danas sjećala mržnjom zgrčenog lica Davea Allarda kad je u sudnici prijetio njenom mužu majoru Jamesu Brionneu.

Allardovi su bili sitni lopovi prije rata. Pod okriljem ratnih pustošenja postali su opasni razbojnici.

Višestruki ubojica Dave Allard bio je za svoja nedjela konačno uhvaćen i obješen. Baš njega je uhvatio major Brionne, a na osnovi majorova svjedočenja bio je i osuđen. Anni su ostale u ružnom sjećanju njegove divlje prijetnje da će ga njegovi osvetiti, da će ubiti majora i sve njegovo spaliti.

Oduvijek se bojala da bi se tako nešto moglo dogoditi, iako James nije tome pridavao neko veće značenje, tvrdeći da je Allard bio poremećenog uma. Činilo se ipak da je bilo po njezinom. To su sada mogli biti samo Allardovi.

Vremena je bilo malo. Trebalo je dobro razmisliti što da se učini. Oni

će naći put kako da uđu u kuću. Bit će dovoljno da pokušaju ući kroz prozor na spavaćoj sobi. On je bio sam pritvoren kako bi u sobu mogao ulaziti svjež zrak. Zaboravila ga je zatvoriti. Ali je sigurno bilo i drugih mogućnosti da se uđe.

— Mat — obrati se ona sinu — spusti se u podrum, pa izađi na ona vrata iz starog dijela zgrade i sakrij se u svoje sklonište dok netko od nas ne dođe po tebe. Bez obzira na to što se dogodi, što budeš čuo ili vidio, ostani tamo dok ne dođemo po tebe.

— Mama, ali ja...

— Učini kako sam ti rekla, Mat. To bi od tebe tražio i tvoj otac.

— On je još oklijevao.

— Idi — ponovi ona.

Teško mu je bilo ostaviti majku. Znao je da će se dogoditi nešto ružno. Još je neko vrijeme oklijevao, a onda pobjegne.

Anne Brionne pogleda kroz prozor i izbroji tamo sedam konja, a možda ih je bilo i više. Zatim otključa ormar svoga muža i izvadi njegovu lovačku pušku kojom je ubijao divlje svinje. Potraži i mali revolver što joj ga je James dao za njenu osobnu zaštitu odmah poslije vjenčanja. U revolveru su bila dva metka.

Radna soba i blagovaonica bile su s jedne i druge strane prizemlja, dok je u sredini bilo veliko predsoblje iz kojega su vodile stube gore. Ona se popne nekoliko stuba do mjesta gdje su se stube razdvajale. Tu se nalazio i veliki stari naslonjač.

Sjedne u naslonjač ozbiljnog lica, popravi haljinu oko sebe i stavi pušku preko koljena. Mali revolver sa-

krije u nabore haljine. Sjedeći tako, čekala je.

Što joj je preostalo drugo nego da brani svoju kuću. Ovamo je došla kao nevjesta, ovdje je sretno živjela i rodila sina. Nije mogla ni pomisliti da bježi i da sve to napusti. Borbenost i čvrstinu naslijedila je od predaka koji su se borili za ovu zemlju. Zemlja i kuća nisu se samo tako ispuštale iz ruku. Kad jednom netko stekne svoj dom, onda ga mora i braniti. Bilo joj je to potpuno jasno u ovim trenucima kad je s puškom preko koljena naličovala na svoju baku koja se jednom na taj način obranila od razbojnika. Nije ni sanjala da će se i sama naći u sličnoj situaciji. No kad je do toga došlo, bila je spremna da se brani.

Nije to baš bilo tako lako. Ipak, trebalo je pokušati riječima, puškom, bilo kako. Glavno je bilo da je Mat na sigurnom. Prolaz iz starog dijela podruma, koji je još bio sagrađen u doba pionira, omogućit će Matu da pobjegne nezapažen do obale gdje je imao svoje skrovište ispod korijena velikog starog hrasta.

Nakon nekog vremena ustane i svijećom upali sve svijećnjake u predvorju, te ga tako rasvjetli kao da se priprema neka zabava. Zatim se vrati do stolice i sjedne kao i prije.

Nije vjerovala da oni neće uči ako su odlučili da to učine, pa ih je svakog časa očekivala pred sobom. Pouzdavala se djelomično u pušku koju je čvrsto držala u ruci. Možda će ih puška natjerati da se povuku. Na žalost, ni u to nije mogla polagati mnogo nade, jer je bilo teško povjerovati da bi se ljudi poput onoga

iz sudnice samo tako prestrašili jedne žene.

Začula je korake u blagovaonici, a odmah zatim otvorila se vrata. Na njima je stajao visok muškarac gotovo sijede kose iako je bio mlad i jak, te u iznošenim hlačama i prljavoj košulji.

Pažljivo je promatrao sve oko sebe, očito iznenađen onim što vidi. Onda se pojavio i drugi čovjek iz radne sobe. On je bio sitnijeg rasta i još prljaviji. Kad je opazio Anne, zabuljio se u nju kao da ne vjeruje vlastitim očima.

— Što radi tu ova žena?

Tada obrati na nju pažnju i Cotton Allard koji je prvi ušao, držeći se za svaki slučaj na odstojanju.

— Došli ste da posjetite majora Brionnea? — upita Anne mirno. — Njega nema kod kuće. U svakom slučaju, mislim da je malo kasno za posjete. Ako dođete drugi put, vjerujem da će se obradovati vašoj posjeti.

— To je lijepo ponašanje — s iskrenim divljenjem reče Votton. — Prava gospođa! Oduvijek sam želio vidjeti kako izgleda takva vrst žene.

— Predlažem vam — reče Anne ledenim glasom — da sad odete odavde.

Cotton Allard se nije dao zbuniti. I dalje se ogledavao po sobi, a onda ispljune sažvakani duhan na sag.

— Majora nema, pa ćemo se morati snaći s onim što je ovdje — reče, pa se okrene k drugom: — Reci momcima da iznesu iz kuće sve što žele prije nego što je zapalimo. Čini mi se da ću ja biti zabavljen ovdje.

— Ti im to reci, ne idem ja nikamo odavde — odbrusi ovaj drugi.

Cotton je za svaki slučaj bio pažljiv, držeći se malo po strani, iako još nije mogao vidjeti pušku na Anninim koljenima. Ipak, činilo mu se da vidi nešto tamno kraj njene ruke, a i sam njen položaj bio je pomalo neprirodan.

Onaj drugi bio je nesmotreniji. Stao je kao dobra meta ispred Anne. Uto zaškripe vrata i iznad Annine glave. I od tamo je netko dolazio. Čovjek ispred nje napravio je korak kad je Anne zapucala. Cotton se automatski bacio u zaklon, a onaj s gornjeg kata skočio je i izbio Anni pušku iz ruku. U istom času ona je dohvatila svoj mali revolver, uperila ga prema Cottonu i zapucala. Ovog puta nije pogodila. Ostao joj je još jedan metak. Bez mnogo razmišljanja uperila je revolver prema sebi i povukla obarač.

Sve je to vidio Mat sakriven na balkonu. Kad se majka srušila mrtva na pod, oteo mu se krik i poželio je potrčati k njoj.

Tada ga opazi Votton.

— Držite dječaka — poviče.

Mat pobjegne u suprotnom smjeru, putem koji je vodio u podrum, u dobro mu poznato skrovište gdje se toliko puta igrao rata. Prije nego što je stigao do obale imao je još toliko vremena da vidi kako gore zastori na prozorima.

Tresući se od straha i uzbuđenja, zavukao se u svoje skrovište gdje je ostao nepomoćno ležati.

Čuo je još neko vrijeme pijane krikove Allardovih ljudi i pucanje greda na kući koju su gutali plameni jezici. Poslije je ipak zaspao. Ničeg se više nije sjećao. U pamćenju su mu ostala samo lica Cottona Allarda i Tulesona, onoga koji je skočio s gornjeg kata.

Tu, u njegovu skloništu, našao ga je major James Brionne, skvrčenog i zaspalog, kad se vratio kući drugog jutra.

II

Major James Brionne pogleda preko stola u svoga sina.

— Pojedi koliko možeš, Mat. Prije ili poslije morat ćeš se pomiriti s mojim kuhanjem.

— Ja volim tvoju kuhinju, tata.

Dječak je još bio pod dojmom onoga što se zbilo. Iako je prošlo već četiri mjeseca od smrti njegove majke, Mat je bio utučen i vrlo je malo govorio. Iz njega je trebalo izvlačiti odgovore, a stalno se držao oca bojeći se da i njega ne izgubi.

Malo-pomalo ispričao je što se dogodilo one noći. Pričao je o hrabrom držanju svoje majke i o ponašanju razbojnika. Sjetio se čak kako je Cotton Allard bio zapanjen kad je njegova mati oduzela sebi život i kako je rekao: »To je bila zaista hrabra žena.«

Iako je htio saznati svaki detalj, sve što se dogodilo one noći, Brionne nije mnogo ispitivao Mata. U svakom slučaju, nije ni pomišljao da se vrate na imanje koje je toliko volio. Sve je to bilo još previše svježe u dječakovu pamćenju. Matu je bila potrebna promjena, nešto što će ga potpuno zaokupiti, ali na novi način.

— To je vrlo osamljeno mjesto kamo smo nakanili, Mat. Ljude ćemo susretati jedino kad budemo išli po namirnice u grad, a i taj će grad biti vrlo malen i zabačen.

Jamesu Brionneu su bile trideset i tri godine, što se nipošto nije moglo pročitati na njegovu licu oštih crta i opaljenom od sunca i vjetra. Posjedovao je rijetku osobinu — prisebnost u najrazličitijim situacijama. Osim toga bilo je u njemu još nešto, nešto što se skrivalo u njegovu pogledu. Ispod dostojanstvene poze vojnika krio se vrlo određiti i opasan čovjek.

— Poći ćemo vlakom, Mat. Vozit ćemo se nekoliko dana do našeg odredišta.

— Hoćemo li naići na Indijance? — upita Mat.

Bilo je to prvo pitanje koje je postavio u vezi s njihovim putem. prvi znak zanimanja što ga je pokazao.

— Možda. No nadam se da neće biti neprijateljski raspoloženi prema nama.

Odjednom se neki čovjek u uniformi našao kraj njihova stola.

— Majore, general vas želi vidjeti.

— Tek smo došli ovamo, pukovniče Devine, i vrlo smo umorni — odgovori Brionne, nastojeći prikriti nestrpljivi ton u svom glasu. — Neobično cijenim brigu koju general vodi o meni, ali mislim da se tu nema više što reći.

Devine sjedne za njihov stol.

— Potrebni ste mu, James. Bit će ponovno biran za predsjednika. Trebat će mu ljudi na koje se može osloniti. Obojica znamo da oko njega ima mnogo pokvarenjaka i dovoljnih ulizica. Oni ga, doduše, ne mogu zavarati, ali ih se ne može ni otarasiti.

— Nekoga tko nikome ne vjeruje, to ste mislili, zar ne?

Devine izvadi kutiju cigara iz džepa i ponudi Brionnea.

— Imate lijepog sina, majore — reče Devine. — Zar ćete dopustiti da propada u toj proklesoj pustinji kamo ste nakanili?

— Neće mu to štetiti, pukovniče — reče Brionne mirno, ali odlučnim glasom. — To mu je prilika da mnogo toga nauči i da ojača.

— James, ne zaboravite da vas general treba — ponovi Devine. — Možete izabrati posao koji želite. Njemu su potrebni vaši savjeti i vaše iskustvo.

— Samo vi recite što mislite, Devine. Mislim da znamo kakav mu je čovjek potreban. Treba mu netko tko će znati reći »ne« i stajati iza toga, netko tko će znati i htjeti prekinuti tamo gdje to bude potrebno bez obzira na posljedice.

Brionne zašuti pomislivši što bi mu takva ponuda značila još prije nekoliko mjeseci kad je sve bilo drugačije. Znao je vrlo dobro što je Grant od njega očekivao. Bio je jedan od onih ljudi koji su bili izuzetno bliski predsjedniku i koji je, imao mnogo iskustva ne samo na američkom Zapadu nego i u odnosima s inozemstvom. Vodio je istrage koje su mu omogućile da dobije uvid u mnoge stvari koje nikad nisu došle u javnost.

— Odgovor je ipak: ne — ponovi nakon kraće šutnje. — Služio sam u vojsci i u specijalnoj službi dvanaest godina i što sam postigao? Ništa. Izgubio sam ženu, kuću, sve osim sina. To ne znači da žalim zbog onoga što sam učinio. Radio sam onako kako sam mislio da treba postupati, ali se sada ne bih u to ponovno upuštao. Ostavku sam dao zato da bih se mogao više posvetiti

sinu... Treba mi vremena da se malo sredim, da o svemu подробно porazmislim i da pratim sina kako raste i razvija se.

— Hoćete li svratiti do Granta? — upita Devine. — Na kraju krajeva, on je ipak predsjednik Sjedinjenih Država Amerike.

— Svakako da ću otići do njega. Nikad nisam služio pod zapovjedništvom hrabrijeg vojnika i boljeg generala. Otići ću, samo što to neće utjecati na moju odluku.

Devine pripali cigaru. Brionne je bio potreban Grantu, ali bilo je i drugih razloga. Devine je bio pomalo zabrinut za Brionnea. Znao je da se u njemu krije bijes i ogorčenje koji bi ga mogli navesti na nepredviđene postupke, opasne ne samo za druge nego i njega samoga. Po Devineovu mišljenju, sada nije bio trenutak da Brionne ostane sâm i bude prepušten svojim strastima.

— Htio bih pomoći, James. Ethel je također zabrinuta.

— Pukovniče, to je još jedan razlog zbog kojega moram otići. Želim da me prestanu sažaljevati, postavljati mi pitanja i upućivati znatiželjne poglede. Otići ću tamo gdje me nitko ne pozna i gdje se nitko neće obazirati na mene. Ethel je zaista pažljiva, ali mislim da nije teško pretpostaviti što bi se dogodilo kad bih ostao. Ona bi nastojala pošto-poto da me ponovno oženi uz objašnjenje da je meni potrebna žena, a Matu majka.

Devine se nasmije. Prije nepuna dva sata rekla mu je te iste riječi.

Skrenuli su zatim razgovor na drugo. Govorili su o predsjedničkoj kampanji, o prilikama ovdje u St. Louisu, kao i o hotelu u kome su

boravili. Nakon nekog vremena Devine je ustao i otišao do Granta.

Kad je ponovno ostao sam sa sinom, Brionne je još neko vrijeme razgovarao s njim, a zatim se zamislio. Je li njegova odluka ispravna? Je li promjena ono što njima treba? Hoće li to djelovati onako kako je predvidio?

Mnoge noći nakon toga što su Allardovi upali u njegovu kuću, kad mu je i majka stradala, Mat je buncao u snu, svaki put ponovno proživljavajući te užasne trenutke. Bojao se ostati sâm, plašio se da se razbojnici ne vrate.

Pošto se one noći sakrio u svoje sklonište, proveo je još mnogo teških trenutaka. Allardovi su ga tražili i često su bili vrlo blizu, ali ga nisu uspjeli naći. Čuo je njihove glasove i znao što smjeraju, jer je on, osim toga što je bio sin čovjeka koga su mrzili, bio i jedini svjedok njihova razbojništva.

Prostrani restoran u hotelu »Souterh« bio je jedan od najboljih u St. Louisu. U gradu je vrvilo od ljudi. Svatko tko je nakanio na Zapad morao je proći ovuda. Bilo je tu ljudi koji su poznavali Brionnea, a i oni koji ga nisu poznavali, znali su da je riječ o poznatom čovjeku jer je Devine sjeo za njegov stol. Bilo je poznato da je Devine prijatelj i najbliži predsjednikov suradnik.

— Oče, hoću li ondje kamo idemo moći jahati ponija? — upita Mat.

— Jahat ćeš ti pravog konja. Morat ćeš, jer ne znam kako bismo inače prevaliti put koji je pred nama. Tamo kamo idemo nema cesta, već samo indijanski puteljci, a i oni nisu pouzdani.

Kad se Brionne vratio kući i shvatio što se dogodilo, najprije ga je uhvatio bijes. Organizirao je potjeru i vodio je. Njegova se nesreća dojmila ljudi, pa su se u velikom broju javili da sudjeluju u potjeri.

Allardovi, kako su oni sami sebe nazivali, pobjegli su u brda i tamo potražili sklonište i zaštitu kod sličnih sebi. Uskoro se pokazalo da im ni ovi nisu skloni pomoći. Izbjegavali su ih i zatvarali im vrata pred sobom, jer su smatrali da je s ljudima koji su sposobni učiniti takve zločine bolje ne imati nikakva posla.

Oni su, naime, već imali okršaja s Brionneom. Iako ga nisu simpatizirali, poštovali su ga kao hrabrog čovjeka. Allardovima su najviše zamjerali što su napali Brionneovu ženu i dijete, ocjenjujući to kao besmislen zločin najniže vrste. Allardovima nije preostalo drugo nego da se povuku iz ovog kraja i ponovo vrate u Missouri odakle su i došli.

Brionne se nije mogao pomiriti u početku sa činjenicom da su Allardovi pobjegli. U divljem, osvetničkom bijesu pretražio je svaki kutak, jašući do iscrpljenosti. Čak su mu i njegovi bivši neprijatelji nudili pomoć, ali je sve bilo uzalud. Allardovi su nestali kao da ih je progutala zemlja. Dugo je trebalo dok je shvatio da je svaka daljnja potraga besmislena i da je bolje posvetiti se odgoju sina.

— Poznaješ li ti mjesto kamo si nakanio da idemo? — upita ga odjednom Mat.

— Bio sam jednom tamo, iako ne dugo. Čudan je to kraj. Golema prostranstva divljine naprosto te mame da im se pridружиš, a da i ne

govorim o velikim stjenovitim planinama najčudnovatijih oblika iznad kojih je vječno nebesko plavetnilo.

Malo je zastao u pričanju, pa onda nastavi:

— Došao sam tamo kad sam bio nekako tvoje dobi, Mat. Rodio sam se u Kanadi, kao što znaš, i govorio samo francuski. Kad mi je bilo sedam godina, došao sam u Virginiju i živio kod tete, gdje sam i odrastao. Povremeno sam posjećivao Kanadu i Francusku. Često sam išao u lov u Blue Ridge Mountains još kao dječak, a i školu sam završio u Virginiji. Kad sam bio dovoljno star, pristupio sam Vojnoj školi u Virginiji, a poslije sam proveo i godinu dana u St. Cyru, u Francuskoj.

Bila je to uzbudljiva priča koju je Mat pratio s velikim zanimanjem. James Brionne je poslije dobio čin poručnika i bio poslan na zapad. Poslije su ga poslali u Evropu da suzbije djelovanje agenata Konfederacije.

Nakon nekog vremena opet je došao u Ameriku i sudjelovao u Grantovim pohodima na Zapad. Tu je stekao glas vrlo vještog i sposobnog oficira. Uskoro je unaprijeđen u čin kapetana, a zatim i u čin majora. On je među prvima znao iskoristiti željeznicu kao sredstvo za prijevoz trupa. Potkraj građanskog rata ponovno je bio u Evropi gdje je trebao ispitati situaciju u vezi s glasinama da će se u američki građanski rat umiješati i jedna od evropskih zemalja. Pri tome mu je mnogo pomoglo njegovo dobro poznavanje francuskog jezika i prijateljstva koja je stekao za vrijeme svog boravka u St. Cyru. Poslije završetka rata vratio se u Virginiju

gdje je odlučio živjeti, iako je mnogo vremena provodio i u Washingtonu.

— Što ćemo tamo raditi? — raspitivao se Mat dalje.

— Nastojat ćemo što bolje upoznati kraj, loviti divlje konje ili možda gajiti stoku. Najvažnije je da dođemo tamo, da upoznamo novu zemlju i nove vidike.

Brionne se nakon toga polako digao od stola.

— Idem na razgovor generalu Mat.

— U kojoj je državi St. Louis?

Brionne je već u mislima bio zabavljen razgovorom s Grantom, pa odgovori bez mnogo razmišljanja.

— U Missouriiju, Mat.

Mat se odjednom ukoči. Pogledavši u njegove velike zaplašene oči Brionne odjednom shvati.

— Ne brini, Mat. Bilo bi zaista nevjerojatno da ovdje naiđemo na Allardove. No ako se i to dogodi, ne smiješ se bojati jer ja ću biti uvijek uz tebe.

Sada očito nije bio trenutak da ostavi Mata samoga u sobi. Jedna je riječ bila dovoljna da uznemiri dječakovu maštu. Zato odluči da Mata povede sa sobom do Granta. Možda će to biti dobro jer je bilo poznato da general voli djecu.

Zaputio se prema stubama kadli začuje iza sebe nekoga kako govori:

— Evo majora Brionnea. On je prijatelj predsjednika Granta.

Čovjek koji je sjedio tik uz stube pogleda naglo prema Brionneu. Njihovi su se pogledi na trenutak susreli. Onda čovjek spusti pogled kao da se preplašio da bi ga netko mogao prepoznati, složi novine, ustane i izađe iz restorana.

Brionne zastane. Učinilo mu se čudno što ga je čovjek tako pogledao, a onda odjednom ustao i otišao. Nije se sjećao tog lica. Nije znao kome je riječ. Događalo se, doduše, da su znatiželjnici buljili u njega, ali u očima ovoga čovjeka otkrio je mržnju pomiješanu sa strahom da ne bude prepoznat. Možda samo to umišlja. Možda je pukovnik Devine ipak imao pravo kad je rekao da Brionne pretjeruje i da je suviše sumnjičav.

— Hajdemo — pozove ga Mat.

Kako bilo da bilo, susret s ovim čovjekom uznemirio je Brionnea. Što je više o tome mislio bivalo mu je sve jasnije da toga čovjeka nikad prije nije vidio u životu.

Zaputio se zatim stubama prema generalovim odajama. Pred vratima su stajala dva krupna muškarca. Obojica su ga poznavali još iz Washingtona.

— Dobra večer, majore — obratio mu se jedan od njih. — General vas očekuje.

Grant je sjedio za velikim radnim stolom sa cigarom u ustima. Kaput mu je bio otkopčan, a kravata razvezana. Kad opazi Brionnea, kimne mu i ponudi da sjedne.

III

Vlak je tutnjao kroz noć. Vani se nije moglo vidjeti nijednog svjetla. Uz Brionnea, na sjedalu do prozora, Mat je slatko spavao.

Vagon je bio gotovo prazan. Na sjedalu ispred njih drijemao je neki mladić koji je napola izuo čizme s velikim meksičkim mamuzama.

James Brionne ga je prvi put vidio kad je ušao u kola na nekoj maloj stanici zapadno od Omahe. Bio je to visok momak pomalo opuštenog držanja i guste žutobijele kose. Čim je ušao, namignuo je Matu, kimnuo Brionneu i odmah zapalio cigaretu. Po tom ponašanju moglo bi se prosuditi da je čovjek odnekle s granice Teksasa.

Kraj njega je bila henrijevka. Brionne je izvježbanim okom odmah zapazio da je puška čista i u dobrom stanju. Za opasačem su mu bila dva teška kolta tipa »walker« koji se inače rijetko viđaju.

U vagonu je bilo još šestero ljudi uključujući i mladu djevojku. Djevojka je bila ukusno odjevena, iako nije mogla prikriti da joj je haljina pomalo iznošena. Bila je tamnih očiju i vrlo privlačnog izgleda. Kamo se ona zaputila i što će na Zapadu?

Razmišljajući o razgovoru s Grantom, mogao je sada priznati da je general imao pravo. Istina je bila da je put što ga je poduzeo bio neka vrst bijega od očaja koji ga je zahvatio nakon ženine smrti kao i svega što je bilo povezano s tim događajem. Washington, prijatelje i zemlju koju je poznavao ostavljao je u zamjenu za nešto što ni sam nije znao opisati.

Ne bi bila istina kad bi rekao da to radi samo zbog Mata. Baš on je želio pobjeći. Zaputio se u zemlju koju je vidio jednom i to davno. Zanos koji ga je tada držao nije ga napuštao do današnjih dana. U njemu su potpuno jasno i danas živjele slike čudesnog krajolika, golemog prostranstva i samoće.

Vlak počne kočiti, a onda se naglo zaustavi, tako da je prodrmao sve koji su pokušavali spavati. Na-

stade tajac. Čulo se samo šištanje lokomotive.

Kauboj s granice Teksasa, još bunovan, pogleda u Brionnea.

— Što se dogodilo?

— Ne znam. Trebalo bi pogledati.

Kauboj naglo ustane.

— Sad ću ja!

Brionne je htio poći za njim, ali se bojao ostaviti Mata koji je još spavao. To je zamijetila crnooka djevojka.

— Samo vi pođite — reče ona. — Ja ću pripaziti na vašeg sina i reći mu gdje ste ako se u međuvremenu probudi.

Brionne se zaputi prema vratima vagona i otvori ih. Svuda naokolo sterala se pusta ravnica. To je bilo sve što je u mraku mogao vidjeti. Zatim se nagne iz vagona i pogleda prema lokomotivi. Opazi dva muškarca kako pričaju i trećega koji se približavao sa svjetiljkom. Bio je to kondukter.

Brionne skoči dolje, a kauboj za njim.

— Što se događa? — upita konduktera.

— Vatra — odvrati ovaj. — Osjetio sam da nešto gori. Možda se pregrijala osovina, pa se jedan vagon zaprljao.

Kauboj je bio sasvim drugačijeg mišljenja.

— Ne bih se htio miješati u vaše poslove — reče blago — ali ako mene pitate, onda je to miris izgorjele trave, što znači da se zapalila prerija. Kako vjetar puše prema nama mislim da bi bilo najbolje da se što prije maknemo oдавде.

Kondukter zastane i omiriše zrak.

— Imate pravo, prerija gori.

On se okrene i potrči bez razmišljanja prema lokomotivi. Istog tre-

nutka na horizontu se pokazu dugi plameni jezici.

— Ne možemo im pobjeći — reče Brionne. — Moramo se braniti kako znamo.

— Da, samo ne ovdje — reče kauboj i potegne revolver. — Niže uz prugu prošli smo kraj vode, bolje da se onamo vratimo.

Zatim ispali u zrak da upozori vlakovođu.

— Natrag, ne naprijed! Do vode kraj koje smo prošli!

Istog trenutka vlak krene natrag, a Brionne i kauboj uskoče u kola.

Horizont je već bio sav u vatri. Vlak se povlačio prema vodi. Činilo im se da nikad neće prijeći tih milju ili pola milje koliko ih je dijelilo od vode.

Brionne uđe u vagon. Mat je bio uzbuđen i tražio ga zaplašenih očiju. Djevojka je sjedila kraj njega.

— Trava se zapalila — reče mu otac. — Mislim da ćeš se morati pobrinuti za ovu ženu, jer ona ne zna ništa o takvim stvarima, pa bi se mogla zaplašiti. Najvažnije je da oboje ostanete u vagonu.

Zatim se ogleda oko sebe.

— Morat će nam svi pomoći — reče, ali u taj čas opazi vojnika u uniformi koji se još nije potpuno razbudio. — Vojniče, pođite po vlak, upozorite sve putnike o čemu je riječ, pokupite vedra ili bilo što čime se može zahvatiti voda, pa povedite sve muškarce da vam pomognu polijevati vagon. Drvo na vagonima je isušeno i bila bi dovoljna veća iskra da ih zapali.

Zatim zbaci kaput sa sebe i zaputi se prema kraju vagona. Vlak se još nije potpuno ni zaustavio, a Brionne je već iskočio iz vagona. Morao je, na žalost, utvrditi da se

voda nalazi sa suprotne strane vlaka u odnosu na vatru koja je nadolazila. U svakom slučaju, voda će im poslužiti za polijevanje, a ako zatreba i kao zaštita od vatre.

— Zapalite travu sasvim blizu vlaka i pazite da je usmjerite prema preriji. Ja ću se udaljiti kakvih pedesetak metara, pa ću je tamo zapaliti — reče Brionne kauboju koji se u isti čas našao kraj njega, spreman da pomogne spašavati vlak.

Golemi plameni jezici dobro su se sada vidjeli. Približavali su se prerijom prema vlaku. Kad je bio kakvih pedesetak metara od vlaka, Brionne zapali snop trave i proširi vatru uzduž vlaka, zatim se povuče nekoliko metara, pa to isto učini u neposrednoj blizini i tako redom, pazeći da vatra ne preraste u požar kakav im je baš prijetio. Riječ je bila, naime, o tome da se spaljivala na prikladnoj udaljenosti od vlaka prije nego što ovamo stignu golemi plameni snopovi prerijskog požara. Bila je to jedina prilika da se tom malom vatrom zaustavi ona velika.

U tome su i ostali pomagali. Mnoge tamne prilike vrzmale su se oko vagona. Jedni su ih polijevali vodom, dok su drugi palili male vatre i spaljivali travu.

Bio je to očajnički napor da se suprotstave stihiji. Rijetko koji posao zahtijeva od čovjeka više napora. Borba s vatrom budi u ljudima iskonski strah koji ih vrlo često vodi do ruba očaja.

Kauboj je uspješno obavio svoj posao. Trava uz vlak bila je spaljena, a vatra se lagano širila prema preriji gdje je trebala da se spoji s onom koju je zapalio Brionne. —

Ljudi su učinili svoje. Sada je trebalo vidjeti što će se dogoditi kad naiđe vatrena stihija koja je bila udaljena još svega nekoliko stotina metara. Vlak je stajao između malog izgorjelog pojasa trave i vode s druge strane, očekujući svoju sudbinu. Preostalo je da se vagoni i dalje polijevaju vodom. Nekoliko je ljudi bilo na krovu, dok su im drugi lančanim sistemom iz ruke u ruku dodavali vedra s vodom.

Bila je to neobična slika jer je vjetar već nosio gusti dim i obavijao ih garom i pepelom. Davili su se u dimu i kašljali, preznojavajući se od paklene vrućine koja ih je obavijala.

Vatre su se spojile planuvši još većim sjajem, ali samo na trenutak, jer nisu imale više kamo. Sagorjeli pojas oko vlaka pokazao se kao uspješna zaštita. Vatra se, doduše, pokušavala probiti oko vlaka i iza vode, ali ju je tu bilo lako ukrotiti.

Za svega nekoliko minuta bilo je jasno da je vlak spašen. Grupa umornih ljudi prekinula je polijevanje zadovoljna što im se trud isplatio.

Brionne se našao kraj kauboja.

— Prilična vatra promrmlja on na glas.

— Prilična — odvrati ovaj, ne skrećući pogled s posljednjih plamenih jezika koji su nestajali jedan za drugim.

Uskoro im se približio konduktar.

— Htio bih vam zahvalit. Bez vas ostali bismo bez vlaka.

— Predaleko sam došao da bih izgubio glavu u običnoj prerijskoj vatri — nasmije se kauboj, a zatim se obrati Brionneu. — Moram priznati da ste djelovali vrlo spretno i brzo. Zovem se Mowry, Dutton Mowry.

Brionne mu stisne ruku.

— Ja sam James Brionne. Putujem sa sinom na Zapad prema Utahu, a možda odemo čak do Nevade.

— I ja idem tim smjerom — reče Mowry. — Gdje silazite?

— U Promontoryju. Tamo ćemo se vrlo kratko zadržati, jer bismo htjeli malo preispitati okolinu prije nego što se zaputimo određenim pravcem.

Mowry ga ozbiljno pogleda.

— Znam da niste mekušci, ali vas ipak moram upozoriti da je to prilično opasan kraj.

Vratili su se zatim do svog vagona. Vatrena stihija protiv koje su se morali zajedno boriti pretvorila je grupu stranaca koji su se vozili u istom vlaku u grupu poznanika što su se istakli na zajedničkom poslu. Kad je ušao u vagon, Brionne pogleda u njihova prljava i oznojena lica, pa se nasmije.

— Čini mi se da je nešto vode trebalo sačuvati i za nas.

Vlak krene. Ima nešto, pomisli Brionne, što se radi u takvim prilikama, a traje i nakon rastanka ljudi koji su sudjelovali u zajedničkim akcijama. Povezuje ih zadovoljstvo zbog spoznaje što sve mogu učiniti zajedno. Osjećaju se mnogo bolje nakon pobjede koju su zajedno izvojevali.

Mat pogleda oca velikim očima.

— I ja sam htio pomoći, ali me Miranda nije pustila.

— Hvala na brizi — zahvali Brionne mladoj djevojci. — Ja sam James Brionne.

— Ja sam Miranda Lofton. Imate krasnog sina. Bojim se da je on bolje zabavljao mene nego ja njega.

— Putujete li daleko?

Na to pitanje nestane osmijeha s njenog lica. Ona odgovori hladno:

— Ne tako daleko.

— Svida mi se — reče Mat.

Zatim ustane i zaputi se natrag do svog mjesta.

Brionne pogleda kroz prozor. Počelo se razdanjivati. I posljednje mrlje dima nestale su s horizonta. Uskoro su sunce koje se pojavilo s danom zakrili tamni oblaci i počela je padati kiša. Vlak je išao sporije zbog dosta velikog uspona. Kao da ga je uhvatio neki nemir, Brionne ustane sa sjedala i ostavi Mata da gleda kroz prozor, a sam se prošeće vagonom.

Kako su se sada međusobno poznavali, popričao je s nekoliko ljudi, a jedan mu od njih ponudi da svakako svrati do njega ako mu bilo što zatreba u Promontoryju.

Vlak je odjednom još više usporio. Nagnuvši se kroz prozor, Brionne opazi krdo tamnih spodoba.

— Bizoni! poviče iznenađen.

Vlak se zaustavio. Ljudi se uznemire bojeći se da ih bizoni ne zadrže ovdje cijeli dan, što se već znalo zbivati.

Odjednom se Brionne okrene. Sasvim na kraju vagona stajala su dva čovjeka i gledala prema njemu. Jedan od njih bio je visok, širokih ramena i bokova na koje je objesio revolvere. Šešir mu je bio star i iznošen, košulja prljava, a brkovi požuťjeli od duhana.

Drugi je, međutim, mnogo više zainteresirao Brionnea. Prepoznao ga je. Bio je to čovjek iz hotela »Southern« u St. Louisu.

Skoro u istom trenutku obojice su se okrenula i nestala iza vrata vagona.

Čovjek koji je ponudio gostoprinstvo Brionneu u Promontoryju zamijetio je Brionneovo iznenađenje.

— Oni voze i konje sa sobom u vagonu za prtljagu.

— Pitam se samo gdje su bili za vrijeme vatre — primjeti Brionne.

— Stvarno, na to se nisam ni sjetio — reče čovjek.

Uto se na vratima pojavi kondukter i najavi da će vlak još istoga dana navečer stići u Cheyenne.

— Zadržat ćemo se tamo neko vrijeme — reče. — Moći ćete se malo prošetati i nešto dobro pojesti.

— Čujem da su neki konji u vagonu za prtljagu — reče Brionne.

Kondukter kimne.

— Noćas su se ukrcaali. Četvorica sa šest konja, mnogo hrane i drugog pribora u vagonu koji su cijeli zakupili. Kažu da su lovci divljih konja.

Brionne se vratio do svog mjesta. Mat je zaspao. Nakon kraćeg razmišljanja otvori torbu i izvadi iz nje opasač s revolverom. Provjeri je li revolver nabijen, pa opase pojas.

Nakon toga se zavalio u svoje sjedalo, tako da je imao pregled prednjeg dijela vlaka, odnosno vagona otkuda su se oni ljudi pojavili. Vlak je sada nešto ubrzao.

Tada proviri Mowry između sjedala.

Po svemu sudeći, ni njemu nije izmakla iz vida pojava novih putnika.

— Ne bih rekao da imamo mnogo lovaca u vlaku. Oni ne bi propustili toliko krdo bizona da ne zapucaju. Pobili bi ih ako ni zbog čega drugog, a ono zbog zabave.

— Ne znam da li bi im to uspjelo — reče Brionne. — I bizoni. znaju bježati.

— Lov na bizone — nastavi Mowry kao da i ne misli na ono što govori — uzbudljiva je zabava. Samo, za to je potrebna dobra puška. U Promontoryju možete kupiti odličnu pušku, tipa »wells-fargo«, repetirku. Ne znam da li ćete se složiti sa mnom, ali tvrdim da se s takvom puškom čovjek osjeća mnogo sigurnije.

Mowry se nakon toga udalji, a Brionne ostane šutke u svom sjedalu, navukavši obod šešira duboko na čelo. Što li mu je Mowry htio reći? Nisu li oni razgovarali o bizonima? Ili je tu bilo i nečega drugog?

IV

Prije nego što se vlak zaustavio u Cheyenneu, kondukter se još jednom obrati Brionneu.

— Stajat ćemo ovdje sat i pol. Preporučujem vam da nešto dobro pojedete, jer za to više usput neće biti prilike. »Cheyenne House« nije baš nešto naročito, »Hook's Pilgrim House« je prikladno mjesto za spavanje, pa ipak je najbolja hrana kod »Kate Conors«. Njen restoran nije daleko od stanice, a osim toga ona voli djecu.

Hrana je kod Kate bila zaista dobra, a krupna se Irkinja posebno pozabavila Matom. S vremena na vrijeme pogledavala je Brionnea, ali nije znala kako bi ga ocijenila.

— Za većinu ljudi znam odmah što su, ali vi ste nešto posebno. Po

svemu mi se čini da ne bježite ni pred kim, a ne sličite ni na kockara. Samo, ako niste došli posjetiti jednu od kuća na kraju ulice...

Brionne ne odgovori ništa. Sa smješkom na licu pogleda na sat. Morao se već vratiti na vlak. Odgurne stolicu i ustane kad li u tom trenutku prasne staklo, a tane projuri pokraj njegove glave i zazvoni udarivši u staru željeznu peć uz kuhinjska vrata.

Skoro u istom trenutku povukao je Mata pod stol, a u ruci je držao revolver skrivajući se iza stola u očekivanju novog hica. Vani je bio mrak i nije se ništa moglo vidjeti. Ipak, bljesak bi odao onoga koji bi sada zapucao. Ništa se više nije dogodilo.

Kate ga je zabrinuto gledala.

— To nije zapucao neki pijanac. Prije bih rekla da je neznamac dobro ciljao makar nije pogodio.

Brionne vrati revolver za opasač i polako ustane sa smiješkom na ustima.

— Ne vjerujem da su baš mene gađali, gospodo Connor. Mislim da je to ipak bio samo zalutali metak.

— Mislite što hoćete — odvrati ona — ali da sam na vašem mjestu, izašla bih na stražnja vrata.

— Hvala, mislim da ćemo poslušati vaš savjet.

Držeći čvrsto Mata lijevom rukom, Brionne polako izađe na stražnja vrata, pa zastane na trenutak osluškujući ne bi li čuo neki neobičan zvuk.

Osim svirke iz saluna, pijane pjesme, rzanja konja i ostalih uobičajenih povika u to doba, ništa posebno nije mogao zamijetiti.

Brionne se sagne do Mata.

— Ne vjerujem da su htjeli na nas pucati, ali ipak moramo biti oprezni jer ovdje ima kojekakvih ljudi. Moramo biti vrlo tihi i šuljati se poput Indijanaca. Mislím da si shvatio...

— Bez brige, tata — šapne dječak.

— Poći ćemo ovim putem kako bismo se što prije vratili do vlaka. Ako žele pucati na nas, onda će to učiniti ovdje gdje se dobro ne vidi, tako da ih nitko ne prepozna. Moramo biti vrlo oprezni.

Da je bila riječ samo o njemu, Brionne se ne bi bojao, već bi se pobrinuo da otkrije tko je to pucao na njega. No, budući da je bio s Matom, najbolji mu je zaklon bio vlak.

Izvukavši se iz dvorišta, zakoračio je na ulicu. Neko je vrijeme proučavao sjene, a onda se zaputio zajedno s Matom držeći se što tamnijih mjesta.

— Moramo paziti na vrata i na sjene, Mat. Pažljivo motri ne bi li zapazio neku kretnju. Često se događa da se ništa ne vidi dok se netko ne pomakne.

Dijagonalno s druge strane ulice vodio je put do vlaka. Već su se odavde mogli čuti soptanje lokomotive i povremeni povici ljudi koji su radili na željeznici. Sigurno je već vrijeme za polazak.

Do sada, tkogod pucao na njega, morao je biti svjestan toga da mu je žrtva pobjegla, i to na stražnja vrata. Jedini način da ga uhvate bio je da blokiraju sve putove do vlaka. Dosada se Brionne kretao najkraćim putem prema vlaku. Da bi što prije stigao tamo, trebalo je poći ulicom preko puta. To je bilo

očito — zato je odlučio da ne pođu tim putem.

Potiho objasni Matu što je odlučio. Iako je dječak bio mlad, morao se već učiti razmišljanju odraslih.

Brionne je odlučio da se sklone s ulice i nastave put preko dvorišta iza zgrada. Bilo je to dosta teško, jer se vrlo slabo vidjelo, a trebalo je vješto i tiho prelaziti preko mnogih prepreka, probijati se kroz blato i penjati preko ograda.

Najednom su se našli kod stražnjih vrata veselog saluna u kome je bučno odjekivao stari honki-donki. Ulaz u salun bio je okrenut ulici kojom su njih dvojica trebali da prođu. Zato ovdje Brionne zastane na trenutak i zagleda se unutra.

Tu je već bilo nekoliko stolova s kartašima, piće se točilo iako je još bilo rano, a djevojke su zabavljale goste. Pred prozorom koji je gledao na ulicu nepomično je stajao, leđima okrenut prema njima, čovjek iz hotela »Southern«.

Brionne se uputi salunom prema njemu, držeći čvrsto Mata za ruku. Kad se našao iza njega čovjek se okrene. Brionne je već imao revolver u ruci čiju je cijev lagano prislonio na čovjekova leđa.

— Idete li možda prema vlaku — upita Brionne ljubazno. — Ovo je dosta neugodan grad. Možda bi najbolje bilo da pođemo zajedno kako bismo izbjegli neprilike.

Čovjek se konačno pribrao od neugodnog iznenađenja.

— Čekajte malo, što vi hoćete? — počne on protestirati.

— Samo naprijed, i to bez primjedbi — reče ledenim glasom Brionne. — Dovoljno mi je što su jednom pucali na mene večeras. Ako nekome padne na pamet da još jed-

nom pokuš, neka puca na nas obolicu.

Čovjek se polako zaputi prema vratima, a Brionne i Mat za njim. Gotovo nitko nije okrenuo glavu za njima kad su izašli.

— Mislim da nije potrebno, još jednom reći — oglasi se Brionne — da ću na svaku kretnju zapucati bez razmišljanja.

Njihova šetnja sredinom ceste do vlaka prošla je nesmetano. Kad su stigli, Brionne reče:

— Baš je lijepo što si nas dopratio, prijatelju. Tko zna što se sve moglo dogoditi? U svakom slučaju, htio sam te upitati tko bi to mogao biti protiv mene u ovom gradu?

— Otkud da znam?

Uto se pojavi i kondukter koji je žurio prema njima. Kad opazi Brionnea, malo uspori korak.

— Bolje bi bilo da uđete u vagon, za nekoliko minuta polazimo.

— Jesu li svi putnici ovdje? — upita Brionne.

— Gotovo svi... Zapravo, nekih još nema, ali se nadam da će i oni uskoro stići.

— Kasne li to oni iz vagona za prtljagu? — upita Brionne.

— Pa, ovaj, ne znam...

— Da provjerimo na brzinu. Samo iza vas, kondukteru!

Ovdje nam nitko ne manjka — reče zadovoljno Brionne kad je sišao iz svojega vagona. — Mislim da možemo odmah krenuti. Dajte signal, kondukteru!

— Samo malo — pokušao se suprostaviti kondukter — a što je s onima iz...

— Signal, kondukteru, a ako se poslije bude netko bunio, ja ću odgovarati zbog toga. Ako spomenete svojim pretpostavljenima ime majo-

ra Jamesa Brionnea, vjerujem da nećete imati nikakvih poteškoća.

— Ako vi tako kažete...

— Već sam vam rekao što treba da učinite! Dosta je bilo odugovlačenja!

Nevoljko, kondukter je dao znak za polazak. Odmah potom zaškripe kotači, zatutnji lokomotiva i vlak se pokrene. Stojeći na platformi ispred vagona, Brionne sa zadovoljstvom ugleda u daljini nekoliko tamnih spodoba kako trče iz grada ne bi li se domogli vlaka.

— Baš šteta — promrmlja Brionne. — oni više neće stići na vlak.

Vlak je povećavao brzinu izlazeći iz stanice. Za njim su se čuli ogorčeni povici onih koji su ostali. Brionne je podigao ruku i veselo im mahnuo.

— Možda vi, kondukteru, poznajete ovog čovjeka — reče zatim i pokaže na svog zarobljenika. — Ako ga doista poznajete, pokušajte ga uvjeriti da želim biti na miru. Za svaki slučaj, ako bi opet došlo do bilo kakve pucnjave, najprije ću pucati na njega.

— Ne želim nikakvih neprilika za vrijeme vožnje — protestirao je kondukter.

— To ne želim ni ja. Moj sin i ja idemo na Zapad da bismo živjeli na miru. Što se vas tiče, kondukteru, mislim da bi bolje bilo da nam objasnite svoje veze s ljudima iz vagona za prtljagu.

Nakon toga su ušli u vagon bez riječi. Kondukter i Brionneov zarobljenik pošli su naprijed. Brionne je odustao od daljnjeg ispitivanja. Bio je zadovoljan što se bar za neko vrijeme otarasio ljudi koji su pucali na njega. Na čovjeka koji je ostao nije se mnogo obazirao. On nije na-

likovao na nekoga tko bi sâm nešto poduzeo. Istraživati nije želio, jer to nije bio cilj njegova putovanja, zapravo je od toga i pobjégao. Tko-god bili ljudi koji su pucali na nje-ga, on to nije htio znati. Jedina mu je želja bila da se barem za neko vrijeme skloni od svih, da se posve-ti sinu i uživa u samóci i divljini prirode.

— Oče, jesu li to ljudi iz vagona za prtljagu pucali?

— Po svoj prilici, Mat.

— Ali, zašto?

— Najvjerojatnije su nas zamije-nili s nekim drugim. Ako nisu, mož-da se boje da moj put nije u vezi s nekom istragom. Možda misle da me vlada poslala kako bih preispitao njihove prljave poslove... Malo je neugodno doživjeti to na samom početku puta. Nadam se da se to više neće dogoditi.

— Što će oni sada poduzeti kad im je vlak pobjégao?

— Najvjerojatnije će se ukrcati na slijedeći. A sad mislim da bi bilo najbolje da se malo odmoriš. Pred nama je još dalek put.

V

Promontry se sastojao od ružnih baraka nagriženih zubom vremena i šatora podignutih tik uz prugu. Natpisi kao na primjer »Pacific Ho-tel«, »Palace Saloon« ili »Sunny Side Hotel« bili su u potpunoj su-protnosti s izgledom baraka i šato-ra.

— Nećemo se ovdje zadržavati — reče Brionne.

Kraj njih je stajao Dutton Mow-ry.

— Ako su vam potrebni konji, odvest ću vas do čovjeka koji prodaje izvrsne konje.

Pošli su ulicom za Mowryjem. Jedva su se probijali koliko je tu bilo ljudi i konja. Činilo se da veći dio njih ima razloga za svoju žur-bu, pa ipak je bilo i mnogo onih kojima se na licu čitalo da se muva-ju bez cilja i razloga, da su bez pre-bijenog novčića, spremni da prihva-te koje kakve ponude. Posebno im je upalo u oči da je ovdje bilo vrlo malo žena.

— Opet si ovdje? Ne znam da li itko još toliko luta naokolo kao ti — reče čovjek kome ih je doveo Mow-ry.

Mowry mu namigne.

— Ne brini za mene, Pat. Znaš da ne mogu biti dugo na jednom mjestu. Treba mi konj, a i ovim mojim prijateljima također.

Pat ih odvede u staju iza kuće gdje Brionne odabere dva konja za Mata i sebe i dva za prtljagu.

Pošto je platio, Brionne se obrati Patu.

— Htio bih još jednu uslugu od vas. Zaboravite da ste me ikada vid-jeli i da sam kod vas nešto kupio.

Pat ga iznenađeno pogleda.

— Ne izgledate kao da je za vama raspisana potjernica!

— Potjernica nije raspisana — odgovori Mowry umjesto Brionnea — ali je sigurno da će sutrašnjim vlakom ovamo stići neki ljudi koji će se vrlo ozbiljno raspitivati o nje-mu.

— Ako mene pitaju, ne znam ni-šta o vama — pristane Pat. — Ni-sam vas ni vidio ni čuo.

Uskoro su se našli ponovno na ulici. Brionne se zaputio u prvu radnju i kupio dio namirnica za put. Pošto je to natovarao na konje koje je ostavio u staji, vratio se još jednom i ušao u drugu radnju gdje je kupio od prilike istu količinu hrane, municije i ostaloga.

Kad je stupio na ulicu, opazi dva pijana kauboja kako dosađuju Mirandi Loften.

Brionne spusti torbe na pod.

— Mat, pripazi malo na stvari, odmah se vraćam.

Hitro priđe Mirandi i primi je za ruku, praveći se kao da je zakasnio.

— Oprosti što sam te pustio tako dugo čekati — reče blago i povede je sa sobom.

— Samo malo... — usprotivi se jedan od ove dvojice kome se to nije nimalo svidjelo i uhvati Brionnea za ruku.

— Makni se od mene — upozori ga Brionne ledenim glasom.

— Ja sam prvi oslovio ovu ženu — nastavi on uporno.

— Žena o kojoj govoriš ne poznaje te i ne želi te upoznati. Posljednji put ti velim da se skloniš odavde!

— Ne ide to tako ... — bijesno čovjek povuče Brionnea.

Brionne odgurne lijevom rukom čovjeka od sebe i istog ga trenutka pogodi desnom u bradu. Ovaj se zanjše, skljoka na zemlju i ostane nepomično ležati.

— Ima li još nekih primjedbi? — upita zatim Brionn zadovoljno.

— Nema s moje strane — promuca drugi koji se naglo otreznilo. — Samo, kad se on osvjesti, bit će vam bolje da ponesete revolver sa sobom.

— Bolje bi mu bilo da zaboravi na to — reče Brionne. — Teško onome tko dirne ovu ženu!

Čovjek pocrveni.

— Žao mi je, gospođo, pogriješili smo — promuca on ispriku, ošinuvaši ljutitim pogledom Brionnea.

Uhvativši Mirandu ispod ruke Brionne je povede niz ulicu.

— Niste valjda onoga čovjeka ubili? — upita ona zabrinuto kad su se udaljili. — Ostao je ležati i nije se ni pomakao!

— Ništa mu neće biti, ne brinite. Možda će malo osjetiti glavobolju, to je sve — odgovori Brionne, pa onda promijeni predmet razgovora. — Gospođice Loften, kakvi su vaši planovi, kamo ste nakanili?

— Već ću se nekako snaći. Jedino ne znam što ću noćas. Namjeravala sam prenoćiti u hotelu. Nisam znala da oni tako izgledaju.

On se nasmije.

— To nipošto nisu hoteli za vas. Morat ćemo pronaći nešto bolje. Najbolje da se vratimo do Pata i porazgovaramo s njim.

Brionne se vratio po Mata i stvari, pa svi zajedno pođu do Patove radnje.

— Budite bez brige, moja će vas Mary smjestiti kod nas — reče spremno Pat.

Promatrajući Mirandu, Brionne se na trenutak zamislio.

— Gospođice Loften, dopustite mi da vas upitam zašto vi uopće dolazite ovamo? Nimalo ne nalikujete na djevojke koje dolaze u Promontory.

— Ako baš želite znati — odvrati ona malo nevoljko — došla sam ovamo jer sam naslijedila srebrni rudnik.

Pat iznenađeno pogleda Brionnea.

— Srebrni rudnik? — upita zatim. — Ovdje blizu Promontoryja?

— Rudnik je južnije odavde. Vrlo je bogat srebrom. To mi je ujak od koga sam i naslijedila rudnik, posljednji put ispričao kad je došao k nama. Bilo je to još prije nego što mi je umrla majka.

— Ne znam ni za kakav rudnik srebra ovdje u blizini. Kako se vaš ujak zvao?

— Brennan ... a zvali su ga Rody.

Pat kao da je prečuo to ime. Neko je vrijeme šutio, a onda ponovno pogledao Mirandu.

— Ne znam što bih vam rekao, ali ako biste htjeli poslušati savjet staroga i iskusnog čovjeka, sjednite na prvi vlak i vratite se otkud ste i došli.

— Da napustim rudnik prije nego što ga i pogledam? Priznajem da se mnogo ne razumijem u rudnike, ali mogu procijeniti da li se neki posao isplati ili ne. Morala bih ipak otići tamo da vidim je li bolje koristiti ga ili prodati.

Brionne je gledao Pata i činilo mu se da vrlo dobro shvaća o čemu je riječ. Na Zapadu je bilo prepuno rudnika. Neki su možda i bili bogati rudom, ali je većina njih bila samo plod mašte. Svaki je tvrdio da je njegov bogat rudom i da je samo pitanje vremena kad će se obogatiti. Većinom je ipak bila riječ o izmišljenom bogatstvu a najčešće i o izmišljenim rudnicima.

Kako sada sve to objasniti djevojci koja je došla čak ovamo u nadi da će se obogatiti.

— Kopanje rude je muški posao — reče on mirno. — Osim toga, ovdje se posluje malo drugačije nego na Istoku. Ponekad je teže

zadržati pravo na vlasništvo nego pronaći rudnik.

Ona se nasmije.

— Zнала sam da ćete tako nešto reći. Na sreću, ujak Rody mi je sve ispričao o svom rudniku. Rekao mi je čak i koliko je ljudi u njemu zaposleno, koliko rude dobija na dan i sve ostalo.

— Je li vam rekao gdje je taj njegov rudnik? — upita Pat.

Ona pogleda pomalo zabrinuto obojicu, plašeći se da li im smije odati točno mjesto rudnika.

— Znam gdje je — konačno se odluči na srednje rješenje — Rekao mi je da je rudnik blizu Saline.

Pat ju je saslušao, a onda se ispravi kao da se odlučio održati govor.

— Žao mi je što vam to moram reći, ali danas u Salini postoje možda još samo dvije kuće. Tamo nigdje nema, niti je bilo rudnika. Možda se koji osamljeni tragač zatekao i to je sve. Dobro sam poznavao Rodyja Brennana i nikad nisam čuo da je on posjedovao neki rudnik.

Oči joj malo zasvjetlucaju, a Brionneu se učini da joj je donja usnica zadrhtala.

— Pa otkud mu onda novac što nam ga je davao kad bi dolazio k nama?

Bilo je to razumno pitanje, samo kako odgovoriti na nj?

— Kad mi je umro otac, ostali smo bez ičega. Ne znam kako bismo se izvukli iz dugova da nije bilo ujaka Rodyja.

— Znam da je Rody odlazio na Istok — složio se Pat — ali on nikada nije imao kod sebe, srebra. Zapravo, sve njegovo imanje sastojalo se od mule i sedla.

— Možda vi niste znali za to, možda je on ipak imao srebra kod sebe, ali o tome nije nikome govorio — reče ona, a u njenim očima kao da se ponovno pojavila prvobitna odlučnost s kojom je nastupila kad je došla. — Mislim da ipak moram otići do rudnika i uvjeriti se sama.

— Tamo je vrlo opasno. Mnogi se nikad odande nisu vratili. Tamo ima opasnih ljudi!

— Zahvaljujem vam na brizi. Vjerujem da su vaši savjeti bili dobro namjerni, ali ipak mislim da ću otići. Da li bih sada mogla poći do vaše kuće, Pat?

— Kad izađete oдавде, skrenite odmah u lijevo. Pred vratima je zasađeno cvijeće koje baš ne uspijeva najbolje, ali ga moja žena ipak voli.

Kad je izašla, Pat je neko vrijeme bez riječi gledao za njom.

— Ova će luda djevojka ovdje nastradati. Ono je najdivljiji predio kamo je naumila. Trenutno onamo nitko ne odlazi. Bez obzira na to, uvjeren sam da Rody Brennan nije imao nikakvog rudnika.

— Pa otkud mu onda novac?

Pat se nasmije.

— Sumnjam da ga je mogao steći na pošten način. Radio je za željeznicu. Kad su polagali prugu kroz Nebraska, bio je nadglednik. Pruga je došla do Salt Lakea, a on je nastavio ispitivati teren po okolnim brdima. Koliko ja znam, uvijek je navraćao ovamo ili u Corine. Tamo mu je prijatelj bio šerif Daniel Ryan. Možda bi taj šerif bio najkorisniji gospođici Loften. Na njega bi trebalo da se obrati. I opet kažem, bez obzira na sve to, Rody nije nikad imao toliko novaca da ga ne bi mogao u dan ili dva spiskati na piće i kocku.

Brionne pripali cigaretu, pa pođe s Matom u staju da natovari ostatak robe na konje. Kad su se vraćali iz staje, pozove ih Pat k sebi na ručak.

Brionne je najprije oklijevao, ali onda pristane, jer mu se učinilo da bi to razveselilo Mata. Nije znao je li se Mat toliko bojao njegove kuhinje ili je za to postojao neki drugi razlog.

— Hvala, Pat, prihvaćamo rado poziv — reče Brionne. — A što se dogodilo s našim prijateljem Duttonom Mowryjem?

— S njim? Tko zna gdje je nestao — reče Pat nezainteresirano.

— Dugo ga poznajete?

— Prilično. Pojavi se, pa nestane kao i većina ovih skitnica ovdje.

To mu nije mnogo govorilo. Teško će što doznati od Pata o Mowryju. Morat će nekako drugačije dokučiti kakav je to čovjek.

Zapravo, zanimalo ga je samo jedno: gdje je Mowry bio kad je ispaljen onaj metak?

VI

Za Jamesa Brionnea je bilo karakteristično da donosi iznenadne odluke, a da o tome nikome prije ne govori.

Zadržali su se kod Pata. Bila je tu i Miranda Loften, a također i dva radnika sa željeznice koji su redovito ovdje noćili kad bi bili u Promontoryju. Jedan je od njih slučajno spomenuo u razgovoru da se vlak vraća na Istok s mnogo praznih vagona.

Nakon jela Brionne se zaputio za njim kad je ovaj pošao malo na svjež zrak i ponudio ga cigarom.

— Spomenuli ste da ima dosta praznih vagona?

— To je točno.

— Koliko biste tražili da odvedete mog sina, mene i četiri konja do Corine ili nekog drugog mjesta istočno oдавде, a da o tome nikome ništa ne kažete?

— Ništa ako ste Patov prijatelj.

— Još nešto. Htio bih se ukrcati po mraku, — reče, a kad ga čovjek čudno pogleda, Brionne mu objasni. — Netko je pucao na mene u Cheyenneu. Mislim da će me ti isti ljudi tražiti ovdje. Ne bih htio imati neprilika zbog maloga koji je na mojoj brizi.

Kad mu je sve objasnio vratili su se u kuću. Već su bili na ulazu kad se Brionne još nečega dosjetio.

— Sigurno ste poznavali Rodyja Brennana. Je li on imao novaca uza se?

— Rody? — nasmije se čovjek. — Kad je god Rody imao novaca, taj se brzo preselio u džepove vlasnika saluna ili Rodyjevih prijatelja. Bio je to momak i pol. Sve bi učinio za prijatelja. Evo, pomogao je starom Edu Shawu. Kad god je Rody primio plaću, Ed bi dobio svoj dio.

Malo zatim James Brionne i Mat već su bili u vlaku za Corine. Prije svanuća vlak se zaustavio, a oni su se iskricali nekoliko milja istočno od grada. Još su malo odspavali, zatim nešto pojeli, pa se zaputili prema jugu. Bilo je to dosta naporno za Mata, ali i jedini način da što više odmaknu onima koji bi ih mogli slijediti.

Još se nije mogao dosjetiti tko bi to mogao biti. I dalje je vjerovao

da su pogreškom pucali na njega, ili u najgorem slučaju da ga je netko prepoznao iz rata. Ovdje se još muvalo dosta vojnih izbjeglica iz trupa Konfederacije. U svakom slučaju, bolje bi bilo da ne nalete na njih.

Nekoliko su dana nesmetano jahali, logorovali, pecali u brzacima i kretali se kako im je padalo na pamet. Dani su brzo odmicali. Noći su bile hladne, a zrak oštar. Mat se najprije zarumenio, a onda potamnio od sunca.

Svo to vrijeme nisu sreli nikoga osim divljači. Jednom su čak vidjeli medvjeda, a noću su morali plašiti planinskog lava da im ne napadne konje.

— Još nismo vidjeli ni jednog Indijanca — reče Mat jedne večeri uz logorsku vatru.

— Mi njih nismo, ali su oni nas. Cijelo to vrijeme oni motre na nas i ne bih se začudio da se uskoro pojave.

— Je li to njihova zemlja?

— Bila je prije nego što su bijelci došli ovamo.

Brionne stavi još nekoliko komada drva na vatru, a zatim osluhne. Lako bi se moglo dogoditi da se Indijanci uskoro pojave.

Iznenada, kao da su iznikli iz zemlje, trojica su stajala kraj vatre. Brionne je bio leđima naslonjen na stijenu držeći pušku preko koljena.

— Uzmite hranu — reče mirno Matu.

Indijanci su ga mirno promatrali. Onda se jedan od njih približi, a ostali za njima.

— Putuješ daleko sam — reče jedan od njih, visok, duguljastog lica s ožiljkom od neke stare rane.

— Nisam sam. Imam pušku — odgovori Brionne. — Jašem sa sinom. On je prvi put u vašoj zemlji. Hoću da postane veliki ratnik kao i vi.

— Još je mlad.

— Ne toliko da ne bi znao pričati o vuku i janjetu. Razgovor je tekao dalje u sličnom tonu. Bili su znatiželjni. Htjeli su znati zašto jaše sâm tako daleko na jug. Bili su to Juti, pripadnici plemena koje se kretalo ovim krajem. Brionne je za svaki slučaj držao na nišanu jednoga od njih, praveći se kao da tome ne pridaje neku naročitu pažnju.

Uzeli su hrane i popili kavu. Nisu bili gladni, ali su se držali starog indijanskog pravila da treba uvijek jesti kad se za to pruži prilika.

— Zadržati ćemo se neko vrijeme u zemlji visokih stijena — reče Brionne. — Možda ostanemo mjesec, možda dva, a možda i dulje ako budemo među prijateljima.

Juti su neko vrijeme jeli u tišini, a onda se javio onaj s duguljastim licem i ožiljkom.

— Ti si bio vojnik na konju?

— Bio sam njihov vođa, ali nisam imao vremena za sina. Rastao je bez mene.

Indijanac reče nešto na svom jeziku onoj drugoj dvojici.

— Istina je — prekine ih Brionne — borio sam se protiv vas kad sam bio mlad ratnik.

Iznenadeni što zna njihov jezik, gledali su u njega. On se nasmije.

— Davno je to bilo. Sada sam došao k vama kao prijatelj.

— Kako da ti vjerujemo?

— Isprobajte me kao prijatelja ili neprijatelja.

Imaš li ti još neprijatelja? — upitao ga je onaj s ožiljkom, više u želji da vidi kako će reagirati.

— Većina mojih neprijatelja je mrtva. Ipak još ima nekih bijelaca koji su ostali moji neprijatelji.

Jut nastavi glodati kost, pa je onda baci na stranu.

— Vjerujem ti da si došao kao prijatelj — reče. — Pošteno govoriš. Indijanac na to ustane, a Brionne stane pred njega. Hladno, držeći pušku u lijevoj ruci, Brionne mu pruži desnu.

Jut ga je neko vrijeme gledao, a onda mu naglo stisne ruku. Slijedećeg trenutka nestali su kao sjene, a Brionne se naglo odmakne od vatre.

— Idemo, Mat, preselit ćemo logor.

— Sad odmah?

— Bolje je da to učinimo odmah. Ne znam jesi li zamijetio, ali ja sam im pružio priliku da zapucaju kad sam se rukovao desnom rukom s onim Indijancem. Razmišljao je bi li me držao za ruku dok bi drugi zapucali. U posljednji se čas ipak predomislio.

— Kako to?

— Ne znam zašto i kako, ali i ja sam držao njegovu desnu ruku, što me ne bi omelo da lijevom točno gađam.

— Rekao si im da želiš od mene napraviti velikog ratnika!

Brionne pogleda svog sina.

— Htio bih da budeš ono što će te učiniti sretnim. Osim toga htio bih da štogod radiš, radiš najbolje što možeš, a onda pokušaš da radiš ipak još malo bolje. Rekao sam im da želim od tebe stvoriti ratnika jer je to ono što oni mogu najlakše shvatiti. Točno je da želim da posta-

neš borac za ono u što vjeruješ i što misliš da je ispravno.

Dok je to govorio, spremio je sve stvari, stojeći podalje od vatre za svaki slučaj.

— Otići ćemo odavde, Mat. Mogli bi se oni vratiti.

— Ne vjeruješ im?

— Bolje bi bilo kad bih rekao da im ne želim pružiti priliku da padnu u iskušenje.

Ostavivši malu vatru da i dalje gori, odšuljali su se s mjesta gdje su nakanili logorovati. Dvije milje dalje našli su pogodno sklonište i tamo prenoćili ne paleći vatre.

Brionne je bio nemiran. Mislio je na Anne kao što je to činio i mnogo puta prije, pitajući se što bi ona rekla za put kojim su on i Mat krenuli. Obično je odobravala većinu njegovih postupaka, a ako se o sitnicama nisu složili, raspravili bi to na obostrano zadovoljstvo. Bio je uvjeren da je ispravno učinio što je došao ovamo. Matu je trebala promjena jednako kao i njemu.

Zašto je onda bio nemiran?

To mu se pitanje odjednom nametnulo tako odlučno da je bio prisiljen potražiti zadovoljavajući odgovor. Nije imalo smisla prikrivati to pred samim sobom — bio je nemiran i zabrinut.

To nije bilo zbog Indijanaca. Sreo se s njim i oni su bili moguća opasnost. I drugi susreti ovdje mogli bi biti podjednako opasni, ali te je opasnosti očekivao kad se zaputio ovamo. Moralo je biti još nešto drugo.

Tajanstveni pucanj u Cheyenneu! Tko bi to mogao pucati i zašto?

Brionne je pokušao u mislima slijediti događaje. Ovog puta nije bio ni na kakvom službenom zadatku,

niti je bio zainteresiran za kakve obračune. Nije imao nikakvih neprijatelja za koje bi znao, osim Allardove koji su se sakrivali negdje na Istoku. Tko je onda pucao? Netko tko ga je znao iz rata? Ali to baš nije bilo vjerojatno kao ni pretpostavka da je riječ o zamjeni, o osobi koju su zamijenili s njim.

Bio je siguran da je na njega pucao netko od one četvorice iz vagona za prtljagu, ljudi koje je doveo kondukter i bio s njima u vezi. Čovjek koga je izveo iz saluna bio je jedan od njih. No je li on baš čekao tamo na Brionnea.

Postojala je mogućnost da se on bojao da bi Brionne mogao doći ovamo po zadatku, jer ga je vidio kod Granta u St. Louisu. Grant je bio pošten čovjek, ali je prema riječima pukovnika Devinea bio okružen ljudima sumnjivih političkih ambicija. Oni su dobro znali da je Brionne čovjek koga će Grant poslati da raščisti najveće prljavštine, pa su odlučili da ga u tome spriječe. Samo, o čemu je ovoga puta bila riječ? Što su to htjeli prikriti? Brionne se ljutio što je opet bio prisiljen da razmišlja o onome na što je htio zaboraviti i ostaviti iza sebe dolaskom ovamo.

Što su išli dalje, krajolik se sve više mijenjao. Brionne je nestrpljivo čekao kako će se to dojmiti Mata.

— Ovdje je sasvim drugačiji zrak — konačno progovori Mat. — Po čemu to tako miriše?

— To su borovi, Mat. Oni su, međutim, samo dio ove divljine koja obiluje izuzetnim prirodnim ljepotama.

— Sviđa mi se ovdje.

— I meni — reče Brionne. — No to je samo početak. Vidiš li one stijene preko rijeke? Tamo ćemo večeras logorovati, a sutra ćemo pronaći put kako da se između njih probijemo do velikog planinskog lanca koji se diže iza njih.

Logor im je bio zaštićen stijena-
ma, tako da se ni vatra nije mogla vidjeti izdaleka, a dim se kao kroz pravi dimnjak dizao u visinu. Sjedili su u skloništu odmarajući se od napornog puta. S vremena na vrijeme Brionne bi izašao i prošetao naokolo, osluškujući ne bi li čuo nešto neobično u inače mirnoj i tihoj noći. Nije imao nekog posebnog razloga za takve mjere opreznosti. Čovjek je morao biti u ovoj divljini oprezan i uvijek spreman da se brani, ali to nije bio uzrok Brionneovu neobičnom ponašanju. Iz dana u dan sve je više bio zabrinut i nemiran. Najgore od svega bilo je što nije nalazio odgovor na pitanje: zašto?

VII

U mračnom kutu jednog od devetnaest saluna u Corinni, s bocom viskija pred sobom, sjedio je Cotton Allard. Njegovo po prirodi crveno lice bilo je te večeri još crvenije od bijesa i pića.

— Imali ste ga u šakama i pustili ga da pobjegne! Kamo je nestao? Pa nije mogao odletjeti da ga niste vidjeli! Da mi je znati kamo ste samo gledali.

— Pažljivo smo motrili. No on je odjednom nestao — objašnjavao je čovjek iz hotela »Southern« koji je

sjedio također za njegovim stolom. — Pitaj, uostalom, Peabodyja!

— Hoffman ima pravo. Brionne je veliki lukavac. Nema toga trika koji on ne poznaje. Teško je doskočiti njemu i tom njegovom dječaku.

— Dječaku! Sada ste me podsjetili da nas on jedini dobro poznaje. Upamtio je mene i Tuleya, i to tako da nas neće uskoro zaboraviti!

— Ima ipak nešto što ne mogu shvatiti — reče Peabody Allard. — Kako nam je Brionne ušao u trag? Nikoga nismo ostavili iza sebe tko bi mogao progovoriti. Nije postojao način da to sazna.

Cotton ga ljutito pogleda.

— Pa što misliš kako je onda saznao? Slučajno? Uostalom, to sada nije važno. Važno je da zna za nas!

— Moramo ga pronaći — reče Tuley. — Pronaći i ubiti i njega i njegovog dječaka, inače će on pronaći nas.

— Sad sam se sjetio da je u vlaku bila neka rođakinja Rodyje Brennana koja je jednom zgodom nešto spomenula o rudniku srebra — reče Hoffman.

— Rody je mrtav — odvrati Tuley. — Mislim da nas ne treba brinuti nikakav njegov rod, a najmanje neka djevojka.

— Ona je razgovarala s Brionneom — doda Peabody. — Čuvala mu je dječaka za vrijeme pripreme požara.

Cotton nije bio nimalo zadovoljan onim što je čuo. Brionneov dolazak u Promontory nije mogao biti slučajan. To bi bilo odviše jednostavno. Tko da to povjeruje?

— Moramo se malo raspitati naokolo i doznati kamo je otišao — reče zatim.

— Možda je otišao u potragu za Brennanovim rudnikom — reče Peabody. — Kažete da se spetljao s tom djevojkom?

— Ne vjerujem da je Brennan imao rudnik. Da je imao, rekao bi nam to kad smo ga ono propustili kroz šake. To je besmisleno!

— Vidio sam da je imao srebro — reče Hoffman. — Sigurno je imao više od onoga što je pokazao.

— Ta sam si rekao da nema pojma o kopanju rude.

— Možda je poznavao nekoga tko se bolje u to razumio. Možda je to bio onaj starac kome je uvijek davao novaca. On se zvao Ed Shaw, ako se ne varam.

Cotton se zamisli.

— Sad se i ja sjećam da je Shaw provodio mnogo vremena u planinama istočno i južno odavde — reče, a zatim pogleda bezizražajnim okrutnim očima Hoffmana. — Posjeti malo svog prijatelja konduktera. Ako je Brionne otišao iz grada vlakom, on bi to morao znati. Ti, Peeb, posjeti onog Irca od kojega je Brionne kupio konje. On bi također mogao nešto znati.

— Bio je još neki čovjek u tom vlaku — reče Hoffman. — Nalikovao je na kaubojza iz Teksasa. On je s Brionneom razgovarao.

— Zaboravi na njega. Kamo ćemo stići ako budemo vodili računa o svakome s kim je Brionne razgovarao ili o svakoj djevojci kojoj se nasmiješio. Na taj ga način nikada nećemo naći.

— Ipak mislim da bismo morali motriti na djevojku. Nije ona došla ovamo tek tako. Mislim da zna gdje je rudnik.

— Ako taj rudnik uopće postoji — reče Cotton i razmisli. — Pa dobro,

ja ću se za nju pobrinuti. No ne zaboravite da se moramo domoći Brionneovog dječaka. Ako on odraste, pa još bude na svoju majku... — zastane prisjećajući se. — Ta je žena imala snage i hrabrosti. Hladni me znoj oblije kad pomislim na nju kako tamo sjedi i... čeka.

Kad su izašli, Hoffman se zaputi s Peabodyjem.

— Budi oprezan, Peeb! Ovdje imaju šerifa koji ne žna za šalu.

Peabody ga nije slušao.

— Čudno kako mu ta žena ne ide iz glave — reče Hoffmanu. — Cotton je ubio barem dvadeset-pet ili trideset ljudi. Među njima je bilo i četiri ili pet žena. Na njih se nikad nije sjetio, a o Brionneovoj stalno razmišlja.

— Čuo sam Tuleya kad je o njoj govorio. Cotton se boji da bi mali mogao odrasti i postati kao ona. Sve mi se čini da mu je više stalo da ubije maloga nego Brionnea.

— Pričaju da je Brionne vrlo brz na revolveru.

Neko su vrijeme išli dalje šutke.

— Sva sreća da nitko nije tako brz kao Cotton, čak ni Tuley koji zna i te kako dobro rukovati revolverom — reče konačno Peabody.

— Misliš da ćemo pronaći Brionnea?

— Gotovo sam siguran u to. To je velika zemlja, pa ipak nitko ne može ovuda proći, a da ne ostavi traga za sobom. Ako baš hoće da nas nađe, pružit ćemo mu tu priliku.

— Ima tu još nešto — reče Hoffman nakon nekog vremena. — Brionne ne poznaje Cottona... ni Tuleya. Nikad ih u životu nije vidio.

— Znači, samo ih dječak može prepoznati!

— To mi se ne sviđa — promrm-lja Hoffman. — Nikad nisam pucao na dječaka.

— Čipka se sastoji od niti — od-vrati Peabody. — Kakva je u tome razlika?

Rastali su se na uglu. Hoffman se zaputio do »Golden Spikea«, saluna gdje se obično zadržavao njegov pri-jatelj kondukter. Ako se Brionne odvezao vlakom, kondukter bi mo-
rao o tome nešto znati.

Kauboj koji je Brionneu pomogao ugasiti požar kad su se vozili vla-
kom zatekao se slučajno na istom uglu. Grad je bio pun njemu slič-
nih.

VIII

Sama u svojoj sobi, Miranda Lof-
ten je brojila novce koji su joj još
ostali. Sedamdeset četiri dolara i
pedeset centi bio je njen sav ime-
tak.

To joj baš nije bilo jamstvo da će
daleko stići. Ovdje nije bilo zaposle-
nja za djevojku, a bez novaca se
nije moglo. Preostalo joj je još jedi-
no da unovči stari očev zlatni sat
ili majčin prsten s rubinom.

Kod Pata Bradyja je jeftino pro-
lazila, plaćala je svega pedeset cen-
ti na dan. Pat bi joj sigurno i konje
jeftino iznajmio, ali joj je za put,
na koji se bila odlučila, trebala hra-
na i oprema.

Morala je pronaći taj rudnik, a
da bi ga pronašla, mora staviti sve
na kocku. Ako ga ne uspije naći za
nekoliko tjedana, neće joj preostati

drugo nego da se vrati, samo što u
tom slučaju neće imati dovoljno
novaca ni za kartu.

Nije mogla misliti na povratak
kući, jer tamo odakle je došla više
nije bilo njene kuće. Bio je to obi-
čan grad kao i svaki drugi u kome
je živjela kao dijete i u kome je
sada pokopana njena majka. Niko-
ga nije imala osim nekoliko pozna-
nika svoje majke. Tamo nije bilo
nikoga tko bi se za nju zanimao i
brinuo o njoj. Ostala je sama.

Sjene su se produljile. Iako se
spuštao mrak, ona nije palila svje-
tiljku, već se skutрила na rubu kre-
veta, strahujući što će se ostvariti
od njenih planova.

Jedini joj je spas bio da pronađe
taj rudnik. Ako ga ne nađe, loše će
se provesti, jer ovdje nije bilo posla
za djevojku poput nje. Ovdje su se
djevojke mogle zaposliti samo u sa-
lunima kao zabavljačice. Čak posao
kućne pomoćnice, kojega bi se nera-
do prihvatila, teško je bilo naći.

Morat će još večeras porazgovara-
ti s Patom. On bi joj mogao iznajmi-
ti konje i posavjetovati je što da
ponese sa sobom.

Ustane i izađe iz sobe. Večeras su
samo Pat i njegova žena Nora bili
u kući. Očito je da su razgovarali o
njoj. Osjetila je to odmah čim im se
pridružila.

— Pat — reče ona — trebat će
mi konji, za mene i za stvari. Odlazim u potragu za tim rudnikom.

— Gospođice — odvrati joj Pat —
zar niste shvatili što sam vam re-
kao? Taj rudnik ne postoji. I Nora i
ja poznavali smo vašeg ujaka Rody-
ja. Razgovarali smo večeras o nje-
mu i utvrdili da on nije mogao pro-
naći nikakvog rudnika jer naprosto
nije imao za to vremena. On se ni-

kad nije maknuo odavde, niti je bio u ovim brdima! Mi to znamo jer nam je uvijek bio pred očima, osim kad bi odlazio na Istok, vama u posjet.

Mogla je tako nešto i očekivati. Pat je imao pravo. Kako je mogla i pomisliti da bi ona bila te sreće da naslijedi rudnik! Plašila se istine, baš kao što se bojala da je i prsten koji je naslijedila bezvrijedan.

Plašila se, ali se nije dala odvratiti.

— Pat, ipak vjerujem ujaku Rodyju. Ponekad je znao preuveličavati svoje priče, ali nikad nije lagao — reče, uzme šalicu kave i otpije gutljaj. — Nemam mnogo novaca, ali imam prsten. Kad biste ga htjeli otkupiti ili možda uzeti kao zalag za konje...

— Govorite kao da niste čuli ni riječi od onoga što sam vam rekao. Rudnika nema baš kao ni srebra, niti ga je moglo biti.

— Ujak Rody nije nikad lagao... barem ne meni. On mi je rekao da rudnik postoji i ja mu vjerujem — reče ona tišim glasom. — Mora postojati! To je sve što imam.

— Samo malo — pokuša još jednom Pat, ali ga Nora prekine.

— Smiri se, Pat — reče mu — pusti je da kaže što ima reći. Riječ je o tome, Miranda, da ste nam vi dragi, da smo vas zavoljeli. Kako sami nemamo kćeri, voljeli bismo da ostanete s nama ako nemate kamo ići. Ovo je zabito mjesto, pa ipak se nađe i pristojnih ljudi i finih žena. Mislim da ne biste morali brinuti za budućnost. Tako ste lijepi da bi vas sigurno ubrzo netko zapazio.

— Hvala vam, Nora, to je zaista lijepo od vas! Na žalost, ne mogu

prihvatiti vašu ponudu. Moram pronaći taj rudnik, moram sama nešto stvoriti za sebe. Želim se udati za čovjeka koga budem zaista voljela, a ne nekoga tko će se brinuti o meni.

Pat se bez riječi zavalio u naslonjač i napuni lulu.

— Jeste li uopće pomislili u što se upuštate? — reče nakon kraće šutnje. — Pred vama su stotine milja puta koje kriju bezbrojne opasnosti.

Kad je željeznica stigla do Promontoryja, svi oni koji su bili vezani za izgradnju pruge razišli su se po ovom kraju, tražeći posao i zaradu na drugi način. Koji je nisu našli, latili su se pljačke i ubijanja.

— Ipak neću promijeniti odluku — reče na to Miranda.

— Osim toga, ovdje ima i mnogo Indijanaca koji nisu baš naročito skloni bijelcima!

— Ne možete me odvratiti, Pat — osmjehne se Miranda na uporno nastojanje njenih domaćina da je zadrže i odvrate od puta.

— Znači, ne preostaje mi ništa drugo nego da pronađem nekoga iskusnog čovjeka koji će vas pratiti. Kad ste već tako tvrdoglavi, šteta što niste pošli s majorom Brionneom.

— Major Brionne? Zar je ono bio major James Brionne?

— Niste znali tko je on? Ja sam to ime zapazio na njegovoj prtljazi.

— Upoznali smo se u vlaku, ali se tada nisam sjetila da njegovo ime povežem s događajem o kojemu sam čitala.

Odjednom zašuti, sjetivši se dječaka. Sad joj je bilo jasno zašto je on bio tako plašljiv. Nije ni čudo! Što nije sve prepatio. Zatim ispriča

Patu i njegovoj ženi sve čega se sjećala iz novina o napadu na njihovu kuću, smrti Brionneove žene kao i potrazi za Allardovima.

— On je vrlo poznat — reče na kraju.

— Sad se i ja sjećam — reče Pat. — Ovdje stiže malo novina, ali sam ipak zapazio izvještaj o tom događaju.

Kako li je malome Matu bilo kad su sjedili u vlaku okruženi visokim plamenim jezicima! Sigurno se ponovno sjetio svega što se zbilo one strašne noći! Odjednom joj bude žao što ni Brionnea ni Mata više neće vidjeti. Kao da su joj nedostajali. Kakve li gluposti! Ta svega nekoliko riječi progovorila je s Brionneom i s malim!

Zatim skine prsten s ruke i stavi ga na stol pred Pata.

— Hoćete li ga kupiti ili barem uzeti u zalog umjesto novca?

On se nasmije.

— Nije potrebno. Otkud znam koliko taj prsten vrijedi? Ako je zaista vrijedan kao što izgleda, onda u cijelom ovom gradu nema dovoljno novca da ga se plati, a ako nije, onda je bezbrijedan meni baš kao i svakom drugom.

— Uzmite ga barem kao zalog!

Pat joj se opet nasmiješi.

— Znam da ste živjeli na Istoku i da se tamo tako posluje. Ovdje je drugačije. Ljudi će vam pomoći ako misle da ste osoba kojoj se može vjerovati. Ja vam vjerujem, mislim da ste poštene, pa ću i učiniti za vas sve što mogu. Platit ćete mi kad budete mogli! — reče i gurne prsten natrag prema njoj. — Samo ga vi spremite.

— Ne, Pat — odvrati ona. — Molim vas da ga zadržite ako se meni

nešto dogodi. Htjela bih otputovati prekosutra.

— Moram vam pronaći pratnju — bunio se Pat zbog njene iznenadne odluke. — Ne znam hoću li nekoga tako brzo naći.

— Bio je s nama u vlaku jedan čovjek — prisjeti se ona. — Vidjela sam ga ovdje nekoliko puta. Učinilo mi se da nije baš odviše zaposlen. On je pomagao majoru Brionneu u gašenju vatre. Možda bi on htio...

Pat je znao o kome je riječ i to mu se baš nije svidjelo.

— Znam koga mislite. Ako želite, porazgovarat ću s njim.

Nakon toga se odmah zaputio iz kuće u potragu za Duttonom Mowryjem. Usput je svratio do staje u kojoj je držao konje. Tako je činio svake večeri prije nego što bi pošao na spavanje.

Već se približio staji kadli začuje odande prigušene glasove. Uspori korak ne želeći da u mraku naiđe na nekoga koga ne poznaje. Iako su razgovarali tiho, Pat je razumio svaku riječ.

— Odvezao se vlakom nešto dalje od Corinne i zatim zaputio prema jugu.

— Salt Lake?

— Ne bih rekao. Bio je opremljen kao da se spremao u Unitahs.

— Sad znamo gdje je. Mislim da ga imamo. Čin svane odlazimo.

Time je razgovor bio završen. Tri su čovjeka izašla i zaputila se niz ulicu. Na trenutak ih je Pat bolje vidio. Sva trojica bili su stranci koje je zamijetio kako se već neko vrijeme muvaju po gradu. Jednoga od njih, visokog, širokih ramena i žute kose, dobro je zapamtio. Znao je čak da su ga nazivali Cotton.

Nakon što je zavirio u staju Pat se zaputi u potragu za Mowryjem. Pregledao je gotovo sve salune, dok konačno na kraju ulice nije opazio sjenu čovjeka naslonjenoga na ogradu i sa cigaretom u ustima.

Mowry se nije pomakao iako je već izdaleka prepoznao Pata.

— Šta ima novog, Pat? Otkud ti u ovo kasno doba?

Pat isporuči Mowryju želju Mirande Loften. Ovaj ga je pažljivo saslušao, a onda ga upita:

— Zar Rody Brennan stvarno nije imao srebra?

— Koliko ja znam, nije. Ne znam kako bi do njega došao. Odavde se nikad nije udaljavao. Osim toga Rody je bio čovjek koji je mnogo pričao. Ne vjerujem da bi mogao takvo nešto zatajiti, a da za to nitko ne sazna.

— Kažu da je bio dobričina.

— Skinuo bi košulju sa sebe da je da drugome, a od drugih nije ništa tražio.

— Djevojka tvrdi da joj nije nikad lagao?

— Ona je čvrsto u to uvjerena.. Hoćeš li joj pomoći?

Mowry baci cigaretu, razmišljajući što da učini.

— Neću — odvrati nakon kraće stanke.

— Ako nećeš — reče Pat — znači da mogu ići dalje. Nego, je li Brionne bio tvoj prijatelj?

— Bio mi je simpatičan. Zašto?

Pat mu ispriča što je maločas čuo. Čini se da je Mowry tome pri davao više pažnje nego što je Pat očekivao.

— Kažeš da su ga zvali Cotton, toga najvišega među njima?

— Prepoznao sam ga, to je bio sigurno on.

Mowry je zapalio novu cigaretu. Pušio je neko vrijeme u tišini.

— Mislim da nas to ne treba toliko brinuti. Brionne je dovoljno spretan da se i sam snađe. Mislim da su momci pogriješili ako su odlučili da ga napadnu.

— Laku noć, Dut. Mislim da ću sutra potražiti nekoga za pratnju gospođici Loften, a sada idem ravno u krevet.

— Pat?

— Što si opet smislio?

— Reci gospođici da ću poći s njom i da ćemo sigurno pronaći rudnik, naravno ako je bila istina ono što joj je rekao Rody Brennan.

Kad je Pat otišao, Mowry je tamo stajao još neko vrijeme. Možda je to najveća glupost koju čini. Možda će se uvaliti u grdne neprilike. Kakva je to zamisao igrati se psa čuvara i vodiča djevojci iz grada u ovoj divljini? Ipak, imao je dobar predosjećaj, a on je bio čovjek koji je vjerovao predosjećajima. Osim toga, ako čovjek dobro razmisli, mora priznati da je ta Miranda Loften prilično neobična i hrabra djevojka. Ne nailazi se svakog dana na takvu djevojku koja tvrdoglavo srlja u ovu divljinu.

— Dut — reče on sam sebi — pametnije bi ti bilo da nisi pristao. Natovarilo si sebi na vrat grdnu nevolju.

Usprkos tome nije bio zabrinut. Gotovo mu je bilo drago što je tako odlučio, iako nije točno znao zašto. Igrao je na kartu za koju je vjerovao da će dobiti, a to se njegovo uvjerenje zasnivalo na dvjema informacijama do kojih je došao u posljednje vrijeme. Bile su to dvije prijetnje, dvije opasnosti koje su dolazile iz istog izvora. Po svemu

sudeći, kad dođe do obračuna, zapast će i njega dobar dio posla.

Da, bit će grdne gužve. Samo, kad su takve gužve prošle bez nje-ga?

Jedno je bilo sigurno. Major James Brionne mora i te kako dobro paziti na svoja leđa.

IX

Potok je veselo žuborio zaobilazeći kamenje, a sunce ugodno grijalo kroz grane okolnog drveća. Nekoliko metara niže voda se odbijala od poveće stijene i nalazila sebi put u drugom pravcu. Sasvim uz obalu voda je bila mirnija, pa se moglo pecati.

To je mjesto odabrao Mat koji se zavalio pod stablo i u njegovoj sjeni proturao štap sve do vode, ne misleći uopće ozbiljno da ulovi ribu. Ovdje mu je bilo najugodnije, a i hlad je bio najbolji. Sjedio je poluzatvorenih očiju i uživao. Već odavno nije bio tako zadovoljan.

Ni tridesetak metara od tog mjesta otac mu je bio zabavljen postavljajanjem logora. S vremena na vrijeme čuo bi ga čak kako pjeva. Tri su tjedna prošla otkako su napustili podnožju Unitahsa. Brionne je najprije namjeravao da pođu još južnije, ali se onda odjednom predomislio i krenuo ravno prema planinama. Mat se tome čudio jer nije nalazio pravog objašnjenja za tu očevu odluku.

Njegov je otac već odavno želio posjetiti određeni dio Utaha kamo se najprije i zaputio. Zašto je sada odjednom promijenio odluku? Mata

to inače nije nimalo smetalo jer mu se i ovaj kraj neobično svidao. Učinilo mu se, međutim, da se njegov otac u posljednje vrijeme pomalo neobično ponaša.

Kad bi našli dobro mjesto za logorovanje, on bi odjednom odlučio da ga promijene, i to bez ikakvog objašnjenja. Svaki njihov put vodio ih je još dublje u divljinu. Razmišljajući o tome, Mat je uvidio da se to obično zbiva nakon očevih noćnih obilazaka.

Brionne bi se ulogorio, pripremio večeru, malo porazgovarao s Matom, a zatim ga smjestio na ležaj. Nakon toga je slijedilo uobičajeno:

— Vratit ću se za nekoliko minuta.

Nakon toga bi otišao.

Nikad se nije dugo zadržavao. Iznenada bi se ponovo pojavio i pogledao je li sve kako valja. Mat bi se obično pravio da spava. Zatim bi Brionne ponovno otišao. Nikad nije zaboravljao ponijeti sa sobom oružje.

Ponekad je odlazio s prvim znakom svjetla u zoru, pronalazio neko pogodno mjesto za promatranje i proučavao okolicu.

Počelo je to po prilici tjedan dana nakon što su otišli iz Promontoryja. Te su večeri logorovali zajedno s još trojicom jahača koji su tragali po ovom kraju za zlatom i srebrom. Iznenada su se oglasili iz mraka, pitajući mogu li prići logorskoj vatri.

— Tako to treba činiti — objašnjavao je Brionne Matu. — Nikad se ne približuj nečijoj logorskoj vatri ako se prije ne javiš i kažeš tko si, jer bi ti se moglo dogoditi da netko zapuca na tebe.

Matu su se sva trojica odjednom svidjela. Jedan od njih bio je nešto mlađi. Imao je pepeljastu kosu, veoma istaknutu jabučicu i neprestano je zbijao šale. Druga su dvojica bili stariji, što im nije smetalo da se nadmeću u nevjerojatnim pričama. Zajedničko im je svakako bilo da su bili vrlo vješti u radu oko logora.

Brionne nije mnogo pričao. Savjetovao je Matu da i on tako učini.

— Dovoljno je slušati ako želiš nešto saznati. To ti omogućava da ne postavljaš pitanja, a ipak dobiješ odgovore. Treba samo pažljivo pratiti što se govori.

Ona su trojica ispričala dosta zanimljivosti o kraju kamo su se zapuтили Brionne i njegov sin. Slušajući ih kako pričaju s ocem, Mat je uskoro shvatio kako u njihovom pričanju ima mnogo nevažnog. Nakon nekog vremena više nije na to uopće obraćao pažnju, već je pazio što će oni odgovoriti na očeva pitanja. Brionne ih je navodio na razgovor o onome što je njemu bilo važno: o kraju, ljudima koje bi mogao sresti, Indijancima i drugim pojedinostima važnim za njega i Mata.

Ta su se trojica zvali Paddy O'Leary, Tom Hicks i Granville. O'Leary je vodio glavnu riječ.

— Shaw je najbolje poznao ovaj kraj — reče on. — Obično je logorovao u Nine Mileu. Govorio je da zna pročitati indijansko pismo koje se tu i tamo može pronaći na stijenama.

— To nije istina — rekao je Hicks. — Ne vjerujem da je imao toliko vremena da proučava što su to Indijanci napisali!

— Varaš se — protivio se O'Leary. — Još koliko je on to

proučavao! Govorio je da će ga to učiniti jednog dana bogatim. On je tvrdio da je tim pismom, osim zahvale bogovima, moralo biti još nešto zapisano. Pokazao mi je srebrnu narukvicu koju je pronašao. Tvrdio je da Indijanci imaju negdje svoj rudnik srebra i da od njega prave nakit. Nadao se da će mu i on jednog dana ući u trag.

Nakon kraće šutnje javio se i Granville.

— Vjerujem da je Shaw imao pravo. Sigurno je nešto pronašao.

Brionne ga iznenađeno pogleda. Granville se nasmije.

— Jednog je dana pokupio svoje stvari i nestao. Mislim da je imao suradnika, nekog tko mu je pomagao. Najvjerojatnije je otišao u Corrine po namirnice, a zatim nastavio svoje traganje.

— Od onda ga više nisam vidio — reče suho Hicks. — Kako bi bilo da pođemo njegovim tragom. On je nestao, no možda bismo mi bili bolje sreće?

— Ako je Shaw štogod pronašao i to svoje nalazište ovjerovio, onda ono poslije njegove smrti pripada nasljednicima. Ako nije imao nikoga od roda, onda onome tko ga je pomagao.

— Tkogod bio, teško će bilo što pronaći — promrmlja O'Leary.

Mat je dobro zapamtio tu noć, jer je od onda njihovo putovanje postalo tako čudno. Ne samo da su od tada i po nekoliko puta mijenjali mjesto na kome će noćiti prije nego što su napravili logor, nego su i u nekoliko navrata mijenjali smjer svog puta.

— Treba uvijek paziti na trag koji ostaje — objašnjavao je Brionne. — Put kojim smo krenuli

može osim toga biti vrlo nalik na neki drugi put koji bi nas odveo na sasvim drugo mjesto. Zato treba neprestano proučavati okolicu kako se ne bismo zabunili.

Matu je ovo posljednje bilo jasno, ali zašto paziti na trag i put kojim su već prošli? Znao je da otac baš na to polaže najviše pažnje. Ponekad je i on s ocem promatrao, ali nikad nije mogao zapaziti ništa značajno.

Činjenica je bila da je James Brionne bio gotovo siguran u to da ga slijede. On je smjer mijenjao iznenada iz dva razloga. Najprije da utvrdi je li ga tko slijedi, a ako bi se uspostavilo da je tako, da bi zamio trag. Do sada je uspio utvrditi da ga slijede, ali nije uspio da ih otjera sa svoga traga. To je značilo da su bili iskusni jahači čime je problem postajao sve ozbiljniji.

Brionne je još jednom ustao prije zore i složio sve stvari osim Matove ležaljke. Kad se Mat probudio, čekala su ga kava i komad mesa netom ispečen. Popio je i pojeo, a zatim su odmah odjahali. Skrenuli su od svog logorišta i popeli se na obližnju uzvisinu, obišli je i vratili se s druge strane do potoka po kome su jahali idućih pola milje. Zatim su se opet popeli na neku uzvisinu i prošli kroz šumarak u kome je zemlja bila pokrivena lišćem i u kome je bilo i u podne prilično hladno.

Cio su dan jahali na sličan način. Tek su se jednom na kratko vrijeme zaustavili da makar malo odmore konje i nešto pojedu. Uslijedilo je daljnje penjanje, što je uglavnom ovisilo o terenu. Penjali su se sve više, pa se i šuma mijenjala zajedno s ostalim pejzažom. Tek kasno navečer su se zaustavili. Mat je bio

vrlo umoran i gotovo je pao s konja kad su stali.

Otac mu je odmah napravio ležaj i smjestio ga na spavanje. Istovremeno je motrio na konje koji su mirno pasli i ni na jedan trenutak nisu pokazivali znakove uznemirenosti.

Sada se mogao pozabaviti i onim što je čuo o Edu Shawu koji je velik dio vremena proveo lutajući po ovom kraju i proučavajući slikovito indijansko pismo u kanjonu Nine Mile. Možda je ipak to pismo bilo putokaz do rudnika srebra koji su koristili Indijanci?

Možda je to bila neka vrst mape, dakako ne onakve kakvu su bijelci koristili u Evropi, već mape u slikama na kojoj su bili ucrtani simboli? Možda je postojao i simbol za srebro?

Starac je dobro poznavao kraj, pa je lako moguće da je nešto slično i otkrio. Netko ga je pomagao, a taj netko očito je bio Rody Brennan. Zato Brennan nije ni morao ići u planine i tragati za srebrom. Ed Shaw je to učinio umjesto njega. Najvjerojatnije mu je on i donio nešto srebra koje je onda Brennan promijenio u novac. Nakon Shawove smrti Rody Brennan je postao jedini vlasnik rudnika, naravno ako je takav uopće postojao.

Malo-pomalo Brionne je sastavio sve pojedinosti koje je prikupio u razgovoru, tako da mu se odgovor i sâm nametnuo. To je, dakle, bio taj Brennanov rudnik!

Stavio je još dva-tri drvca na malu vatru koju je napravio u nekoj rupi iza stijene da bi je bilo što teže zapaziti, uzeo pušku i popeo se na stijenu s koje je imao dobar vidik iako je bilo tamno. Pred njim

su se pružale nepregledne tamne šume, a iza njih i s njegove lijeve strane dizale su se planine.

Dugo je promatrao mračne šume i već mu se činilo da je besmisleno to buljenje u mrak kad li krajičkom oka zapazi bljesak koji je dolazio izdaleka, ali je ipak bio tu. Napregne pogled još više i bljesak se ponovi nekoliko puta. To je moglo biti samo od logorske vatre koja je bila udaljena kakvih desetak milja ili nešto manje. Već se htio vratiti kad li zapazi i drugu vatru koja je bila nešto bliže i više u planinama.

Pokušao ju je dalekozorom bolje promotriti, ali bez uspjeha. Bila je predaleko. Jedino je mogao zapaziti da je ta vatra veća, što bi moglo značiti da se oni koji su je zapalili nisu imali namjere sakrivati. Tko bi to mogao biti?

Vrativši se u logor, legao je razmišljajući što da učini i kojim putem da sutra krene. Uskoro je zaspaio umoran od puta, a pred očima mu se ukazala Anne onakva kakvu ju je posljednji put vidio.

X

Uz drugu vatru, onu koju je zapazio Brionne, sjedili su Dutton i Mowry i Miranda Loften.

Poznavajući put kretali su se brže nego Brionne. Nikoga nisu slijedili, niti su očekivali da će njih netko slijediti. Mowry je bio vješt putovanju i dobro opremljen za put. Doprli su dalje nego Allardovi i bili su već visoko u planinama.

Put kojim su najprije išli bio je rijetko korišten — stari indijanski

put — a onda su prije dva dana krenuli istim putem kojim su išli i Allardovi. No nisu se na njemu dugo zadržavali jer je Miranda, po uputama koje je dobila od ujaka Rodyja, skrenula opet s puta u planinu. Mowry je bio svjestan opasnosti i neprilika koje bi mogle uskoro nastupiti. Očekivao je u blizini Allardove. Usput se još nadao da će sresti Brionnea.

XI

S prvim znacima jutarnjeg svjetla Brionne je već bio na nogama uz malu vatru, pijući kavu i razmišljajući kako da se popne strminom koja mu se ispriječila na putu. Nije bilo puta koji bi vodio gore. Bila je to strmina na kojoj se mogao tu i tamo vidjeti pokoji grm, srušeno stablo ili hrpa kamenja. Usprkos tome, Brionne je vjerovao da postoji prolaz kroz stijenje, samo je potrebno popeti se gore. Nipošto nije htio obilaziti makar i pola milje kako bi našao lakši prolaz.

Penjanje je išlo polako. Najteže su se penjali konji s prtljagom, pa je zbog njih trebalo povremeno zastajkivati. Brionne bi ih dočekao i pustio da idu naprijed, kao i Mata, a sam bi išao na začelju namjerno nastojeći da odroni što više kamenja iza sebe kako bi prekrio trag ili barem otežao put onima koji su ga slijedili. Bio je svjestan toga da će se morati negdje zaustaviti i riješiti tu nedomicu, samo je želio da to bude na mjestu koje će on odabrati, a ne netko drugi. Da nađe takvo mjesto trebalo mu je još vremena.

Odjednom se pred njima stvorio prolaz, uzak ali dovoljno širok da propusti konja. Brionne je sjahao, prošao kroz prolaz i povukao konja za sobom. Kad je bio s one strane, vezao ga je i zatim se vratio po ostale.

Kad su svi prošli, pomislio je da ne bi bilo loše nečim zatrpati tu pukotinu, kako bi one koji će proći istim putem onemogućio da prođu. Pomoću odlomljene grane pomakao je poveće deblo koje je ovdje ležalo srušeno i gurnuo ga na pukotinu. Ono je povuklo za sobom još nešto kamenja i zatvorilo prolaz koji je bio gotovo nemoguće s vanjske strane ponovo otvoriti.

Brionne je bio gotovo siguran da je bio makar malo ispred onih koji su dolazili za njim, pa je odlučio da pronađe pogodno mjesto za odmor.

Poteškoća je bila u tome što nije imao pojma tko bi mogli biti njegovi neprijatelji. Tko je ovdje mogao znati za njega? Tko je otkrio njihov smjer puta? Bilo kako bilo, sigurno je zapeo za oko nekome za koga je predstavljao veliku opasnost, nekome tko je svim sredstvima pokušavao nešto prikriti.

Možda su ga povezali s Mirandom Loften? Istim su se vlakom dovezli i on i Miranda. Oni zaista nisu morali znati da poznanstvo s Mirandom potječe iz vlaka. Ali to je smiješno. Povjerio joj je Mata na čuvanje dok su gasili požar, jer mu je ulijevala povjerenje, jer je bila simpatična i ljubazna. No da li su i oni mislili tako?

Možda je prečesto na tom putu razmišljao o tome kako da riješi tajnu njenog rudnika? Zašto je o tom razmišljao? Da li iz prirodene sklonosti da odgonetne zagonetke ili

zato što mu je naprosto trebalo da ima neki konkretni cilj. Da li zbog toga što je suosjećao s njom ili što je to bilo normalno za jednog muškarca iz Virginije?

Oklijevao je da sâm sebi postavi najvažnije pitanje. Nije li to možda bilo zbog toga što je ona bila tako privlačna i zgodna djevojka?

— To je zbog toga što si previše čitao knjige Waltera Scotta — reče naglas.

— Nešto si rekao?

— Ništa sine. Razgovarao sam sâm sa sobom. To se ljudima događa kad mnogo putuju po divljini.

— Je li Fremont bio ovdje negdje? — upita Mat.

O Fremontu se pričalo kod njih u kući, pa je Mat znao za mnoge priče iz tog vremena, kao i one o Kitu Carsonu.

— Bilo je to nedaleko oдавде — odvrati Brionne odsutnim glasom, a zatim zaustavi konja.

Opazio je na drvetu trag sjekire.

— Onaj koji je ovdje sjekao najvjerojatnije je trebao drva za vatru. jer je pokupio samo krupnije komade.

Samo nekoliko metara dalje pronašao je i ostatke stare logorske vatre.

— Davno je to bilo kad je ovdje netko logorovao. Kako je dođde stiglo vrlo malo ljudi, to bi mogla biti vatra što ju je zapalio Ed Shaw. Ako malo pogledamo naokolo, mogli bismo vidjeti kojim se smjerom zaputio.

Nakon nekoliko trenutaka zagledao se prema stijeni na kojoj su odbijesnuli prvi sunčevi traci. Načeo se da će tamo naći pogodno mjesto za logorovanje. Zaputili su se tamo po ravni na kojoj se,

osim udaraca konjskih kopita i povremenog zvižduka vjetra, ništa nije moglo čuti.

Odjednom se ispred njih pokazalo jezero čija je površina bila namreškana od vjetra. Pošli su uz obalu, a kako je voda bila plitka, nastavili su jahati po vodi pola milje, sve dok nisu došli do malog potoka koji se slijevao u jezero sa stijene na koju su se nakanili popeti.

Logorovali su uz jednu stijenu. Sakupili su dovoljno suvaraka za vatru bez koje nisu mogli zbog hladnoće a i zbog hrane. Bilo je to dobro mjesto za logorište. Stijena iza njih skrivala je dim od vatre i štitila im je leđa, dok im je s druge strane pucao vidik na pola milje daleko.

— Mislim da ćemo se ovdje dulje zadržati — reče Brionne. — Moramo odmoriti konje, a vjerujem da će i nama odmor dobro doći.

XII

Sedam milja dalje, skriveni u malom šumarku, podalje od obale jezera, sjedili su uz vatru Dutton Mowry i Miranda Lofton.

— Još želite pronaći taj svoj rudnik? Ovo putovanje nije vas nimalo obeshrabrilo?

— Nimalo — odvrati ona sa smiješkom. — Sada smo već sasvim blizu rudnika.

— Kako to mislite? — iznenadi se on. — Zar ste opet vidjeli neki znak?

— Svakako.

— Čudno — promrmlja on. — Sigurno ste dobili zaista dobre upute kad se tako lako snalazite u tim

prokletim znakovima. Ja se u to ništa ne razumijem.

— Možda još jedan ili najviše dva dana.

— U svakom slučaju ne zaboravite na pušku ako zatreba — upozori je on još jednom. Zagleda se u mrak, razmišljajući je li to mjesto najpogodnije za logorovanje. Morao je o tome razmišljati jer s Allardovima nije bilo šale. Kako se samo našao u toj glupoj situaciji? Mora se brinuti o ovoj ženi, a ni sam ne zna kako će se pobrinuti za sebe kad naiđu neprilike.

— Jeste li ikad čuli za Caleba Rhodessa? — upita je on iznenada.

Neko je vrijeme razmišljala, a onda odgovori:

— Sjetila sam se na koga mislite.

— On je tu negdje imao rudnik zlata.

— Imao je on dva rudnika — ispravi ga ona. — Na jednom je mjestu bila zlatna žila, a na drugom ispiralište.

Noću se digao vjetar, uobičajen u ovom dijelu planina. Sablasno je zavijao provlačeći se kroz krošnje stabala i pukotine u stijenama da bi na čistini udario mnogo snažnije, noseći sa sobom sitno kamenje, granje i lišće.

Mat se stisnuo uz oca, preplašen ovim neobičnim zvucima, promatrajući otvorenih očiju sliku na nebu; vrhunci su čas nestajali, a čas se pojavljivali iz oblaka, čas bili osvijetljeni mjesječevim sjajem, a čas nestajali u potpunoj tami.

— Nije to ništa, Mat — smirivao je Brionne dječaka. — To su kratkotrajne planinske oluje koje su ovdje česte.

Mat se smirio, diveći se svome ocu koji je u takvim trenucima znao biti miran.

— To se samo na trenutak čini opasnim — nastavi Brionne. — Što misliš koliko je oluja prohujalo ovim planinama? Kiše su prestale, vjetra je nestalo i sve je opet bilo kao i prije. Tako ti je to i kod ljudi. Događa se da im se sve zamračí pred očima, a onda opet sve prođe i nestane, sve brige i nevolje.

Nakon nekoliko minuta javi se opet Mat.

— Oče, što se dogodilo s onim ljudima... mislim na one koji su spalili našu kuću?

— Ne znam. Najvjerojatnije su još u planinama ili negdje u Missouriju.

— Nisu li možda oni ovdje, oče? Možda je baš netko od njih pucao na tebe?

Malo iznenađen, Brionne se zamisli. Pomišljao je na to, ali samo usput. Teško je bilo povjerovati da bi Allardovi samo tako napustili sklonište i svoje ortake. To bi zaista bila neobična slučajnost da na njih ovdje naleti.

Ipak se nije mogao samo tako otresti misli na Allardove. Mnogi su razbojnici i skitnice pobjegli na Zapad. Držali su se grane željezničke pruge i povlačili se za njima sve dok nije sagrađen posljednji metar pruge. Tada im nije preostalo drugo nego da se rasprše naokolo i hvataju što stignu.

— Teško bi se to moglo dogoditi — odgovori Matu. — Za svaki slučaj morat ćemo dobro pripaziti.

Nakon kraćeg razmišljanja upita Mata:

— Koliko bi njih prepoznao da ih ponovo vidiš?

— Dvojicu, možda i trojicu.

Poteškoća je bila u tome što ih Brionne nije poznavao po viđenju. Na suđenju ih je bilo samo nekoliko, i to onih koji se još nisu ogriješili o zakon.

Nije nastavljao razgovor s dječakom. Šutio je sve dok nije čuo kako Mat ravnomjerno diše, što je značilo da je konačno zaspao. Nakon toga je još jednom provjerio sklonište i obišao konje koji su bili mirni i tihi. Probudio se opet prije zore i pripremio doručak.

— Ostani ovdje — reče Matu pošto su pojeli. — Poći ću malo u izviđanje. Ne moraš se brinuti, neću otići daleko. Mislim da bismo morali ovdje ostati još neko vrijeme i odmarati se.

Ovdje je bilo dovoljno hrane za konje, izvor s vodom, bili su dobro zaklonjeni i teško im je netko mogao prići neprimijećen. Najbolje bi bilo da ovdje čekaju. Trebalo je o tome još razmisliti.

Dječak je, izrekavši svoju sumnju, prisilio Brionnea da o njoj ozbiljnije razmisli. Zar je moguće da ih Allardovi slijede?

Najprije nije mogao u to povjerovati. Onda je ipak morao priznati da je to moguće, jer je pruga tek nedavno završena, i to nakon toga što mu je kuća spaljena, a žena nastradala.

Lako je bilo pretpostaviti da su se Allardovi odlučili poći prugom prema Zapadu. U planinama nisu mogli ostati, jer bi ih uskoro otkrili, a ni u Missouriju ih nije ništa bolje očekivalo. Ako su pošli prugom, mogli su se zateći u Promontoryju ili Corinni.

Možda je čovjek iz hotela »Louthern« bio jedan od njihovih, pa je

upozorio staze, a možda su za Brionneom pošli na Zapad. No najvjerojatnije ga je čovjek iz hotela prepoznao putujući u namjeni da se pridruži ostalima. Konji su u vagonu za prtljagu bili samo neko vrijeme, a onda su nestali. Sve su to bile mogućnosti o kojima je trebalo porazmisliti.

Ako ga Allardovi doista slijede, onda je njihova namjera vrlo jasna. Oni pojavu Brionnea nisu prihvatili kao slučajnost. Prema tome, nije im preostalo drugo nego da pođu za njim i da ga ubiju.

Tu je sada bila i ta tajna u vezi s rudnikom srebra koji je pripadao Edu Shawu, pa zatim Rodyju Brennanu. Što se s tim ljudima dogodilo? Kako su umrli i jesu li uopće mrtvi? O njima se govorilo kao da ih više nema, ali nitko nije znao ništa podrobnije reći o njihovu nestanku.

Bio je podalje od logorišta kad li je začuo šum iza sebe. Naglo se okrenuo i opazio Mata.

— Dugo te nije bilo — reče Mat.

— Sjedni kraj mene.

Neko su vrijeme šutke promatrali okolicu.

— Moraš se naučiti kako da se orijentiraš u ovoj divljini — prvi progovori Brionne. — Neki ljudi, koji su lutali po planinama, bili su školovani, ali velik dio njih nije. Nisu znali ni čitati ni pisati, pa ipak su se izvrsno snalazili u prirodi.

— Jesi li već bio ovdje?

— Ovdje nisam, ali sam bio nedaleko odavde i razgovarao s ljudima koji su ovaj kraj dobro poznavali. Uz ostale razgovarao sam s Kitom Carsonom i Jimom Bridgerom. Oni

su me mnogo toga naučili što mi još i danas koristi.

Odjednom mu se učinilo da je nekoga opazio, da se granje zatreslo tamo daleko s njegove lijeve strane.

— Čini se da nam dolazi društvo, Mat. Ne miči se. Sjedi mirno i gledaj.

Uskoro su se pojavila dva jahača iza drveća. Išli su putem nedaleko od njihova skloništa. Jahali su polako i vodili sa sobom teretne konje.

— Vidiš li nešto neobično u tome kako onaj drugi jahač jaše, Mat?

— Pa to je žena!

— Tako je. Čini mi se da je to tvoja poznanica, Miranda Loften.

Brionne ih još jednom pogleda dalekozorom.

— S njom je i Dutton Mowry.

Promatrao ih je kako se približavaju. Mat je već htio ustati kadli ga Brionne zadrži.

— Nemoj im se pokazati... pusti ih neka prođu.

— Zašto ako su naši prijatelji?

— Neka prođu, lako ćemo im se poslije pridružiti, ako budemo htjeli.

XIII

Brionne je znao da je Matu žao što im se nisu odmah javili, jer je dječak zavolio djevojku i obradovao se kad ju je opazio. U njeno poštenje Brionne nije mogao posumnjati. Nejasno mu je samo bilo što Mowry radi s njom ovdje.

Iako mu je bio simpatičan, Brionne je imao previše iskustva da bi mu samo tako povjerovao. U Promontoryju je lunjao naokolo bez

posla, a činilo se da mu ne manjka novaca. Osim toga predobro je nosio revolvere. Nosio ih je kao čovjek koji ih koristi, i to često i vrlo brzo. Brionne je bio sklon povjerovati da Mowryju revolveraški posao nije tuđ.

Promatrao ih je dok su prolazili kraj njih, pokušavajući odgonetnuti koliko će još daleko otići prije mraka. Kad su prošli, Mat je htio ponovno ustati. Brionne ga je opet primio za rame.

— Čekaj, ne još!

Prolazile su minute, a Brionne je strpljivo čekao. Kad je već prošlo skoro pola sata, on čvrsto stisne Matovu ruku.

Na istom se putu pojavilo više konjanika. Mat iznenađeno pogleda oca. Otkud je znao da će se i oni pojaviti? Brionne ih je brojio kako su se pojavljivali iza drveća.

— Četiri... pet... šest — prošapta.

Bilo ih je šest, na žalost, bili su predaleko da bi im mogao vidjeti lica. Išli su laganim korakom kao da im nije bilo stalo da stignu Mirandu Mowryja.

— Bit će gužve, Mat — reče Brionne mirno. — Ovi su ljudi opasni za naše prijatelje i za nas.

— Tko su oni?

— Ne znam, iako je očito da slijede gospođicu Loften i Duttona Mowryja. Najvjerojatnije bi htjeli doznati gdje je Brennanov rudnik srebra, pa ne pokušavaju napasti naše prijatelje, već ih slijede dok ne dođu do samoga rudnika.

— Što ćemo sada?

— Natrag u naše sklonište. Moramo nešto pojesti.

Dok su sjedili uz malenu vatru, Brionne je pregledao oružje kojim su raspolagali. Bilo je to prijeko

potrebno, jer nije trebalo gajiti nadu da do okršaja neće doći uskoro. Bilo je to pitanje dana, ako ne i sati.

Imao je priliku da se izvuče iz sukoba. Mogao je zajedno s Matom skrenuti u suprotnom pravcu i vratiti se otkud je i došao, a Mirandu i Mowryja prepustiti njihovoj sudbini. To, međutim, ne bi bilo nikakvo rješenje. Allardovi, a sad je bio gotovo siguran da je o njima riječ, ostali bi opasnost za njega. Jedino je rješenje bilo suočiti se s njima.

Osim toga, nije mogao Mirandu Loften samo tako prepustiti zaštiti Duttona Mowryja koji je mogao biti vrstan revolveraš, ali je mogao malo što učiniti protiv Allardovih.

Već je bilo poslijepodne kad su izašli iz skloništa. Najprije su ispitali tragove, a zatim pošli laganim kasom. Znao je da sina dovodi u veliku opasnost, ali nije imao drugog izbora. Morao je riješiti pitanje sukoba s Allardovima za svoje i Matovo dobro. Pripazit će na njega koliko bude mogao, što još ne znači da Mat neće biti izložen velikim opanostima. Mora uspjeti! Mora zbog Mata i Anne, zbog svih onih koji su bili u stalnoj životnoj opasnosti od ljudi poput Allardovih!

Pošto su gotovo sat vremena jahali putem, skrenuli su u šumu što ih je upućivalo na to da budu još oprezniji nego prije. Sada su išli polaganije, uostalom kao i ljudi koje su slijedili. Sigurno se Miranda počela kolebati u izboru puta koji je dosad tako dobro pronalazila.

Brionne je bio smiren. Obuzeo ga je onaj njemu dobro poznati osjećaj sabranosti i očekivanja. Bio je to osjećaj što su ga imali ljudi vični

divljini i prostranstvima. James Brionne nije nikad bio čovjek koji bi se mogao zadovoljiti životom u gradu, na jednom mjestu. Tako je živio jer su ga na to nagonile prilike, ali je uvijek duboko u njemu tinjao plamen divljine.

— Dobro motri sve oko sebe, Mat! Možda nešto zapaziš što meni promakne. Uskoro ćemo imati nepri- lika s tim ljudima.

— Što onda kad to dođe?

— Ne plaši se, nego razmisli gdje ćeš se skloniti. Budi pažljiv, jer znaš tko bi ti ljudi mogli biti! Ne vjeruj im ni jedne riječi ni jednog trenutka!

— Kakvi su Miranda Loften i Dutton Mowry?

— Mislim da su oni dobri, Mat. Ipak ne poznajemo ih još dovoljno. Nikome ne smiješ povjerovati prebr- zo. Svi smo mi ljudi, pa možemo uvijek pogriješiti. Kad je riječ o rudniku srebra, a to znači o bogatst- vu, onda možeš teško kome vjerova- ti.

— Misle li oni tako i o tebi?

Brionne se nasmije.

— Morali bi ako su pametni. Ne poznaju me dovoljno da bi mi mo- gli vjerovati. Meni nikad nije bilo toliko stalo do bogatstva da bih učinio nešto nepošteno, ali to oni ne moraju znati. No to sada nije tako važno. Ono do čega mi je stalo jest tvoja budućnost. Zato ako te netko dirne, imat će sa mnom posla do posljednje kapi moje krvi.

Jahali su neko vrijeme prema sje- veroistoku i ponovno ušli u šumu. Brionne je svaki čas zastajkivao, osluškivao, jahao naprijed i vraćao se. Onda odjednom naglo skrene u grmlje i povuče Mata za sobom. Pred njima se odjednom ukazalo

jezero na čijoj je obali gorjela mala vatra. Vatra je bila bez zaklona, napravljena tako da namjerno skre- ne pažnju na osobe koje su bile uz nju. Uz vatru su sjedili Dutton Mowry i Miranda Loften.

Nakon kraćeg zaustavljanja Brionne krene dalje pod okriljem drveća, imajući neprestano na oku obalu jezera. Samo jednom su mora- li dublje ući u šumu.

Kad su stigli do mjesta gdje im je kanjon Rock Creeka bio s desne strane, a planinski lanac s lijeve, Brionne se zaustavi.

— Ovdje ćemo ih dočekati.

— Koga ćemo ovdje dočekati? — upita Mat.

— Mowryja i tvoju prijateljicu. Oni bi morali ovuda uskoro proći, ako se nisam prevario u računicu.

Čekali su neko vrijeme, ali se ni- šta nije dogodilo. Bilo je sve hladni- je, a s vremena na vrijeme nešto bi zašuštalo iz kanjona što bi uznemiri- lo konje.

— Planinski lav — promrmlja Brionne — ili možda medvjed.

Konačno su začuli — prvo sasvim slabo, a zatim sve jasnije — topot konja koji su se približavali.

Kad je mislio da su već dovoljno blizu da ih čuju, Brionne lagano zapjeva poznatu pjesmicu.

Konji se zaustave i nastane tiši- na.

Brionne nastavi pjevušiti.

— Netko bi mogao tako i nastra- dati — začuje se konačno glas Dut- tona Mowryja.

Brionne izađe na čistinu.

— Čekao sam vas, pa sam mislio da je ipak bolje opomenuti vas na neki način prije nego što izađem iz zaklona.

— Kako ste znali da ćemo doći?

— Vidjeli smo vašu vatru, pa smo očekivali da ćete uskoro krenuti.

— Kako ste znali da je to naša vatra? — upitala je iznenađeno Miranda. — Gospodin Mowry je bio uvjeren da smo zavarali one ljude koji su nas slijedili.

— Najvjerojatnije jeste. Oni ne znaju da je Mowry s vama, a vatra koju ste napravili priliči samo osamljenoj i romantičnoj djevojci. Oni su najvjerojatnije legli da se odmore, ne bojeći se da biste im mogli umaći do sutra.

— Romantičnoj djevojci? — ponovi Miranda. — Otkud vam to da sam ja romantična?

— Pa mislio sam na veličinu vatre na čistini. To netko iskusniji sigurno ne bi napravio — pokušao se izvući Brionne.

— Mislim da bi najbolje bilo da se što prije maknemo oдавде — reče Mowry mračno. — Ovdje baš nije najpogodnije mjesto za poslije-podneвно časkanje.

Nastavili su jahati. Naprijed je išao Mowry, vrlo sigurno, iako se već smračilo. Bit će da mu je Miranda dala potrebne podatke kuda da ih vodi. Brionne je pustio Mata ispred sebe, jer je znao da je dječak umoran, pa je htio da motri na njega koliko je god bilo moguće u mraku.

Koliko se Brionne sjećao, činilo mu se da idu prema Deadhorse Passu ili nešto istočnije od njega. Mora ju li proći preko Passa ili je rudnik s ove strane? Ako je s ove, onda su mu zaista već blizu.

Znači, sutra će biti dan kad bi mogao krenuti čas obračuna, dan koji je tako dugo čekao s nestrplje-

njem, misleći na svoju osvetu. Sad kad je taj dan bio tako blizu, činilo mu se da ga očekuje sa zebnjom.

XIV

Cotton Alllard se zaustavi na maloj čistini. Kad su pristigli Hoffman, Peabody, Tuley i ostali, on im pokaže trag.

— Ovdje su se sastali — reče. — Brionne s djevojkom i onim tko je s njom.

— I dječak je tu?

— Naravno. Valjda ne mislite da ga je ostavio samoga negdje u planini — reče Cotton i zagleda se u okolne planinske vrhunce. — Nikad nisam čuo da tu postoje nekavi rudnici — doda i zapali cigaru. — Sad ih imamo u rukama. Ne mogu nam nikamo umaći. Cricket — obrati se malom čovječuljku s kozičavom bradom — misliš li da će se prebaciti preko planine?

— Sumnjam, makar ovaj put vodi do Deadhorse Passa. Jedno je sigurno, Cot, ta djevojka točno zna kamo ide. Vidio si i sam da je dobrim dijelom puta išla prva. Otkud bi ona to znala da nije dobila temeljite upute od nekoga?

— Ti vjeruješ da tu negdje postoji rudnik?

— Ne vjerujem da je ovamo došla samo radi šetnje. Stari joj je Brennan sigurno rekao gdje je rudnik. Možda joj je dao mapu. Kako bilo da bilo, ona se ovuda kreće kao da je tu rođena. Ni ja te ne bih znao bolje voditi, iako sam mnogo puta ovuda prošao!

— Cotton, što ćemo sada? — upita Tuley.

Cotton je vrtio cigaru po ustima.

— Idemo za njima. Najprije se moramo otarasiti Brionnea i onoga koji prati djevojku. Onda ćemo je lako nagovoriti da nam ispriča sve što zna o tom rudniku.

— Što će biti s dječakom?

Cotton se nasmije.

— Žene su osjetljive na djecu. Ako ne bude htjela govoriti, pozabavit ćemo se dječakom kako bismo je uvjerali da je bolje da nam odmah sve kaže.

— Nikad nisam ubio dijete — promrmlja Hoffman. — Ne sviđa mi se to.

Cotton pogleda Hoffmana ledennim pogledom.

— Dosta si nam pomogao — progovori konačno s cigarom u ustima. — Upozoravao si nas na vlakove, a rekao si nam i kada idu zlatne pošiljke iz Kalifornije. Nemoj nas siliti da to zaboravimo. Ako ne želiš biti ovdje kad se budemo bavili dječakom, ti malo prošetaj po šumi, samo nemoj otići predaleko. Nema smisla da pomislimo kako želiš pobjeći!

Nastavili su putem kroz šumu. Nisu više obraćali pažnju na tragove.

— Stići ćemo ih prije nego što dođu do Passa — reče Cricket. — To više nije daleko.

Hoffman je jahao na začelju. Bio je preplašen. Došao je iz istog kraja u Missouriju kao i Allardovi, poznavao ih je godinama, a u vrijeme kad su zatražili njegovu pomoć radio je za željeznicu.

Allardovi su najprije pokrali konje koji su pripadali poštanskoj ko-

čiji, a zatim su nekoliko puta opljačkali željeznički vagon u kojem je — prema Hoffmanovim obavijestima — bilo oružja, municije i hrane. Jednom ih je upozorio na pošiljku srebrnih dolara. Rekao im je kada će se prevoziti zlatna ruda iz kalifornijskih rudnika, iskoristio je poznanstvo s kondukterom vlaka da im preveze konje u vagonu za prtljagu, ali s onim što su sada naučili učiniti nije se mogao nikako složiti.

Ubiti Brionnea značilo bi uzvratiti priličnu prašinu, jer on nije bio beznačajna osoba. No ako bi se dogodilo ovdje, možda bi prošlo bez težih posljedica. Ali ubiti dječaka i ženu, to je ipak bilo previše! Znao je on to vrlo dobro, ali je bilo prekasno. Ništa više nije mogao poduzeti, jer je Cotton Allard pažljivo motrio na svaki njegov korak.

— Bolje da se sklonimo s puta — odjednom se javi Cricket. — Ovdje završava šuma, pa ćemo se naći na čistini. Trebalo bi najprije izviditi je li nam netko sprema toplu dobrodošlicu.

— Pričekajte me ovdje — reče Cotton. — Pogledat ću možemo li dalje.

XV

James Brionne izvadi cigaru iz unutrašnjeg džepa kaputa, odgrize vrh, pa je zapali. Stisnutih očiju, povukavši duboko prvi dim, zagleda se kroz plamičak šibice prema putu kojim su prošli. Kako se dan bližio kraju, i on je postajao sve mračniji i šutljiviji. Osjetio je da se

u njemu ponovno raspaljuje bijes, nešto što mu se u tolikoj mjeri dogodilo svega jednom ili dvaput otkako je završio rat.

Tako se osjećao kad se vratio kući i našao samo zgarište. Tako se osjećao i kad je mjesecima tragao za ljudima koji su to učinili i koji su skrivili smrt njegove žene.

Sada je bio svjestan toga da su oni ovdje, da su mu na dohvatu ruke, da ga slijede i da će se vrlo brzo pojaviti na istom ovom putu.

Dutton Mowry ga je odmah upozorio tko su ljudi koji ih slijede. Sumnje su se u punoj mjeri obistinile. Još jednom se u njemu podigao val ogorčenja i bijesa koji nikad nije uspio potpuno smiriti. Osjećao je neizmjereno zadovoljstvo u spoznaji da će se sukobiti s njima, zaboravljajući na to koliko su opasni i što bi se sve moglo izleći iz te borbe, kao i to tko će ostati pobjednikom: on ili njih šestorica?

Devine je znao da bi se to jednog dana moglo dogoditi i bojao se zbog toga baš kao i Grant.

Brionne je bez mnogo razmišljanja odlučio da ga nađu ljudi koji su ga lišili gotovo svega što mu je bilo najdraže u životu i koji su ga dovde slijedili. Zapravo, želio je da ih dočeka ondje gdje bude smatrao da je napogodnije. Više nije imalo smisla povlačiti se. Ako se žele sukobiti s njim, neka ga nađu!

Povukao je još jednom ili dvaput iz cigare prije nego što ju je bacio. Neće više trebati dugo da ga pronađu... možda još danas, a najvjerojatnije sutra ujutro.

Htio je, međutim, da im najavi što ih čeka. Htio je da znaju kako

to neće biti samo jedan od njihovih uobičajenih zločinačkih pothvata, već neka vrst obračuna, konačnog i posljednjeg za njih ili za njega.

Kraj puta zapazi oveći komad plosnatog kamena, a uza nj sagorjelo drvo. Sjaše, pa ih dohvati i nešto napiše na kamenu. Zatim ostavi kamen na putu, popne se na konja i krene za ostalima.

I doista! Malo zatim do tog kamena stigli su njegovi progonitelji. Cotton Allard se zabuljio u kamen nasred puta.

Na kamenu je bilo velikim slovima jasno napisano: »Čekam vas!«

Nisu mogli sakriti uznemirenost.

— Zašto je to napisao? Što je time htio?

— U svakom slučaju sada nam je jasno da nas očekuje — reče Hoffman.

— Ne sviđa mi se to, Cot, nimalo — reče Peabody.

Cotton je šutke promatrao put kojim su nakanili poći. Nije htio naglas reći da se ni njemu to ne sviđa. Svaka mogućnost iznenađenja je otpala. Oni ih očekuju i spremni su za borbu. Iza svakog brežuljka i svake stijene ili šumarka mogli bi naići na njih...

— Gdje misli čekati? — ponovo se javi Tuley.

— Tamo gdje će mu to najbolje odgovarati. Ne čini se da je baš plašen — reče Peabody.

— Tamo su samo dva čovjeka, djevojka i dječak — ustvrdi Cotton. — Osim toga, nisu naumili ići mnogo dalje.

— Prilično je opasan taj čovjek — javi se Hoffman.

— Da se nisi preplašio? — iskesi se Peabody. — Što on može protiv nas?

Cotton još jednom pogleda natpis.

— Pa dobro, kad baš hoće, hajde da ga nađemo!

Nastavili su jahati, nastojeći da što više iskoriste zaklone uz put. Morali su biti oprezniji, jer nisu znali s koje im strane prijeti opasnost. Drugo je bilo kad su se nadali da će iznenaditi Brionnea i njegove, a drugo kad su se i sami našli u situaciji da njih mogu napasti iz zaklona.

Hoffman je najviše oklijevao. On nije imao snage za tako nešto. Nikad nije ni tvrdio da je rođen za borbu. Što se tiče sukoba s Jamesom Brionneom, imao je o tome sasvim drugačije mišljenje.

Sada su išli jedan iza drugoga, penjući se krivudavim putem. Cotton je još razmišljao o poruci koju mu je ostavio Brionne. Zašto li je to učinio? — Bio je to čisti gubitak vremena. On tako nešto ne bi nikad učinio. Sigurno je time želio nešto postići, ali što?

Prešao je pogledom preko stijena kojima su se približavali. Bilo je tu mnogo pogodnih mjesta za zasjedu. Tu bi bio dovoljan jedan čovjek da ih dobrom puškom omete u daljnjem napredovanju.

Pucnja nije bilo. Put se sve više penjao. Sada više nisu mogli vidjeti što ih ispred njih očekuje. Kad su došli na vrh, trebalo se opet spustiti. S desne strane je bila velika strmina. Obuzeo ih je nelagodan osjećaj kao da su u klopci.

XVI

Svega tri milje dalje Miranda Loften se zaustavila. Oznake koje joj je dao Rody Brennan, a njemu Ed Shaw, prvi put su je iznevjerile.

Sve do sada lako ih je pronalazila, što i nije bilo tako čudno jer je krajolik bio karakterističan po mnogim pojedinostima kao što su jezero, kanjoni, planinski vrhovi i slično. Sada im se ispriječio kanjon koji je bio nalik na mnoge druge kanjone naokolo. Bilo je jasno da se nalaze vrlo blizu odredišta, pa je teško bilo pronaći pravi put koji bi ih odveo do rudnika.

Mowry je bio uz Mirandu, dok je Brionne promatrao put kojim su došli. S mjesta na kojem se zaustavio imao je dobar pogled niz brdo kojim su se popeli i po okolnim brežuljcima sve do stabala u podnožju. Naravno, bilo je i nepreglednih mjesta, pa je bio prilično nezadovoljan što su se morali baš ovdje zaustaviti.

Ovim zaustavljanjem Allardovi dobivaju na vremenu, a mjesto gdje su stajali nije nipošto povoljno za dobar doček. Brionne je prije svega htio da nađe takvo mjesto na koje će s priličnom sigurnošću moći skloniti Mirandu i Mata i poštedjeti ih od sudjelovanja u obračunu oružjem.

— Majore — javi se Mowry — gospođica Loften nije više sigurna kojim putem da krene. Morat ćemo se zaustaviti i pogledati naokolo.

— Ispod planinskog prijelaza moralo bi biti jezero — reče Miranda. — Jezero ima dosta stjenovite obale. Na jednom mjestu izvire voda iz

stijene, pa se na tom mjestu često zadržava mali oblak magle. Tamo bi moglo biti pogodno mjesto za naše logorište.

Krenuli su u tom pravcu. Mowry je išao naprijed, a Miranda do Mata. Djevojka se sjano držala na konju, mislio je Mowry. Cijelo vrijeme puta, koji nije bio nimalo lagan, nijednom se nije potužila.

Brionne je išao posljednji. Opet je nešto naznačio na stijeni kraj koje je prošao. I sam se tome morao nasmejati.

Uz put je opazio srušeno deblo koje je zapelo o omanji kamen. Iznad debila je, međutim, bila cijela hrpa kamenja koje je priječilo da se deblo ne surva na put. Brionne je pronašao neku otrgnutu granu, pa je podmetnuo pod deblo, tako da će onaj koji je bude izvlačio povući i deblo i kamenje na sebe. Granu je postavio tako da će je prvi jahač koji naiđe morati maknuti kako bi oslobodio put ostalima.

Još je u nekoliko navrata postavio slične zamke koje su mogle nekoga i ubiti, ali svakako omesti normalno kretanje. Nastojao je da bar time dobiju nešto na vremenu prije nego što stignu do skloništa.

Kad su došli do jezera, vidjeli su da je ono ukliješteno između dviju stijena. Zrak je bio zasićen vlagom s izvora. U kutu ispod stijena Brionne je pronašao dobro sklonište, nepristupačno odozgo. Napasti su ih mogli samo sprijeda, ali je i tu bilo dosta većeg kamenja koje je moglo poslužiti kao zaklon. Osim toga, ispred skloništa je bila čistina, pa im se nitko neopažen nije mogao približiti.

Iza skloništa je bila povećana pukotina u stijeni u koju se moglo skloniti i dvadesetak konja i ljudi. Put do vode također je bio zaštićen, a činilo se da postoji i mogućnost odstupanja, jer se nazirao put kojim se u najgorem slučaju moglo popeti preko stijena, a koji je vodio do planinskog prijelaza.

Bilo je tu i ostataka starih logorskih vatri. Jedna od njih zapaljena je ovdje prije svega nekoliko tjedana, možda mjesec ili dva.

Skinuli su s konja sedla i pustili ih da sami nađu put do vode. Brionne je u međuvremenu namjestio još nekoliko kamenova, kako bi što bolje zaštitio sklonište.

— Mat, drži se što bliže Mirande — reče zatim sinu.

I ne zamijetivši, nazvao ju je prvi put imenom. Ona ga iznenađeno pogleda, pa nastavi svoj posao. Vadila je i pripremala hranu, dok je Mowry skupljao granje za vatru.

— Vaš bi rudnik mogao biti ovdje negdje blizu — reče Brionne Mirandi. — Mislim da je Ed Shaw ostavio neki znak Rodyju Brennanu. Bojao se da mu se što ne dogodi, jer je putova sâm. Jedan pogrešan korak ovdje mogao je biti koban za njega. Pomoć je bila na milje i milje daleko.

— Sumnjam da je on ikad očekivao neku pomoć — doda Mowry. — Mislim da je ni mi ne možemo očekivati.

Nisu smjeli sebi dopustiti ni trenutka nepažnje. Zato se Brionne, tek što je to rekao udaljio i stao iza prvog zaklona. Miranda mu je donijela kavu i sendvič koji je napravila od posljednjih ostataka kruha i šunke. Sagnula se uz njega dok je jeo i promatrala put.

— Kako je izgledala? — upita odjednom Miranda, a Brionne je začuđeno pogledao. — Mislim na vašu ženu — reče ona.

Njegove su oči pažljivo motrile sve ispred sebe, zapažajući najmanje promjene u svjetlu i sjeni, boji i kretnji.

— Bila je visoka i vitka, otmjena. Posjedovala je smisao za humor i imala je ukusa. Prije one noći — tu malo zastane — prije one noći kad joj nije preostalo drugo nego da se ubije nikad se nije nalazila u sličnoj situaciji. Ipak, kad je to bilo potrebno, znala je šta treba učiniti.

Nakon toga su šutke nastavili promatrati okolicu. Nigdje nije bilo nikoga. No Brionne nije to ni očekivao. Teško da bi se Allardovi dali tako lako navući u zamku. Oni su negdje čekali na njega. Bili su prisiljeni da stvore neki plan.

I sam se tome čudio. ali nije osjećao nikakvog uzbuđenja, iako bi to bilo normalno u takvoj prilici. Ispunila ga je odjednom neka mirnoća kakvu odavno nije osjetio. Čekao je samo ono što se moralo dogoditi.

Nije imao nekog pripremljenog plana kako će postupiti kad ga napadnu, iako je bio spreman da ih dočeka.

Miranda Loften je sjedila kraj njega, svjesna toga da mu je drago što je ovdje. Više ništa nije pitala, kao da je osjećala da mu je u ovim trenucima najpotrebnija tišina.

Uto puhne hladan vjetar s planine i ona se sva naježi od zime.

— Što će se dogoditi? — upita nakon dulje šutnje.

— Borba — odgovori on. — Neki će ljudi sigurno poginuti.

— Zar niste zabrinuti zbog toga?

— Nisam. Tako je to ovdje na Zapadu. Nema zakona koji bi nas štutio, osim tu i tamo u većim mjestima. Ovamo su došli samo jaki, jer se samo oni mogu i održati. Na žalost, svi oni koji su jaki nisu i poštteni. Ako želimo preživjeti i jednog dana postati zemlja u kojoj će se moći mirno živjeti, nepoštenima ne smije biti dopušteno da ustraju u svom nepoštenju. Ljudi poput Allardovih su poput kuge za jednu zemlju. Njihov je nagon kao u divljih pasa: da grizu i ubijaju bez razloga. Ne treba ni pomišljati da bi se oni mogli izmijeniti. Oni će do posljednjeg dana gristi i uništavati sve do čega dođu. Ako ne bude drugih, onda će se međusobno poubijati.

Uto se pojavi i Dutton Mowry.

— Mat je kod konja — reče. pa baci pogled naokolo. — Jeste li nešto smislili, majore?

— Ništa posebno. Spreman sam da ih dočekam. Možda će nas napasti noću, ali najvjerojatnije sutra pred zorom.

— Je li točno da su Allardovi jahali s Bloody Billom Andersonom? — upita Mowry.

— Jesu u početku. Poslije su osnovali vlastitu bandu. Bili su suviše krvoločni i nedisciplinirani čak za njega.

Brionne se zatim vrati s Mirandom do vatre ostavivši Mowryja na straži. Mat se skvrčio kraj vatre i spavao.

— Prenaporno je to za njega — reče Brionne. — Nadam se ipak da će očvrnuti. Inače, vi ste prva osoba koju je prigrlio nakon... nakon što je izgubio majku.

— On je dragi dječak.

Ona još jednom baci pogled na jezero i okolne planine koje su se smračile s dolaskom noći.

— Željela bih da jednom dođem ovamo kako bih mogla u miru uživati. Ovdje je zaista lijepo.

— Teško je naći potpuni mir. Uvijek postoji nešto protiv čega ljudi vode borbu. Na neki način to ih jača. Pitanje je bi li ih potpuni mir usrećio. Čini se da je čovjeku potrebno da se bori, samo zašto bi to morao biti neki drugi čovjek s kojim bi se borio?

Neobično mu je bilo govoriti o miru i odmoru s ovom djevojkom. To je bio pogrešni trenutak, to nije bilo ono na što je trebalo usredotočiti svu pažnju. U bilo koje drugo vrijeme on bi se tome veselio ali sada je trebalo biti sabran i misliti jedino na opasnost koja se nadvila nad njih.

Ljudi koje su očekivali da će ih napasti bili su zločinci u najgorem smislu te riječi. Odavno je on poznavao takve, još mnogo prije nego što je uhvatio čovjeka koji je sam sebe nazvao Daveom Allardom. Razbojnici i lopovi prije rata prerasli su u doba sukoba između Sjevera i Juga u napast koja više nije znala za granice u pljački, ubijanju i uništavanju.

Bilo je nešto nakazno u tim ljudima, nešto što nije bilo tako lako vidljivo, ali je živjelo u njima. Osim toga, oni su bili vješti u borbi na otvorenom, u šumi i divljini, lukavi i odvažni.

O Cottonu Allardu je dosta čuo. Znao je da je to čovjek izuzetno spretan, jak i brz na revolveru. Tuley je bio nešto sporiji, ali podjednako jak. To je Brionne sve doznao iz pričanja od onih koji su ih dobro

poznavali. Dok je tragao za Daveom i poslije za ovima koji su mu spalili kuću, saznao je mnogo toga što je malo—pomalo sastavio u cjelinu.

Od sada pa dalje vodit će se borba za opstanak, ogorčena, očajnička borba.

— Zašto ste ovamo dolazili? — upita ga odjednom Miranda.

— Htjeli smo početi na jug. I dječak i ja željeli smo da uživamo u divljini, da nas ona potpuno zaokupi. Trebalo nam je to da se obojica oporavimo od onoga što nas je zadesilo. Onda sam pomislio na vas. Nije lako biti sam, a pogotovu ne ženi bez novaca i kuće. Kako sam već jednom bio u ovim planinama, pomislio sam da bih vam mogao pomoći, pa sam se zajedno s Matom zaputio ovamo u Uintaks.

Uto se pojavi Mowry.

— Brionne, možda bi bilo dobro da pođete sa mnom. Čini mi se da se nešto događa.

Brionne pogleda Mirandu.

— Imate li revolver?

— Imama.

— Čuvajte ga i zapamtite da ovim ljudima ne treba vjerovati ni na trenutak bez obzira na to što kažu i učine.

Gledala je za njim dok je odlazio s puškom u ruci, a zatim sjela do Mata i čekala.

XVII

Dutton Mowry je stajao zaklonjen kamenjem. Samo je na nebu bilo nešto svjetla, dok je ovdje dolje vladao potpuni mrak i tišina.

— Ne vidim ništa odavde — pro-
šapće Mowry. — Ipak, mislim da je
bolje ne micati se, jer bi im mogli
postati meta. Napast će nas odjed-
nom iz mraka.

To je točno, pomisli Brionne. No
ako se povuku natrag, onda će omo-
gućiti neprijateljima da zauzmu po-
ložaje iza ovih stijena, a to nisu
smjeli nikako dopustiti. — Malo se
odmorite — predloži on Mowryju.
— Ja ću stajati ovdje.

Kad se Mowry povukao, Brionne
je okrenuo leđa prema kotlini ot-
kud je očekivao napad. Oslanjajući
se na svoj sluh, promotrio je još
jednom jezero, a zatim put do prije-
voja koji je sada već sigurno bio
pod kontrolom Allardovih, kao u
ostalom i svaki drugi put kojim bi
se moglo izvući odavde.

Jezero ja bilo puno vode od snije-
ga koji se topio na vrhuncima. Bilo
je nemoguće preplivati ga, jer je
bilo prehladno.

Što je više razmišljao o njihovom
položaju sve manje mu se on dopa-
dao. A došao je ovamo da se odmo-
ri, rastrese i pozabavi se svojim si-
nom! Mowry je došao u namjeri da
pomogne Mirandi otkriti njen rud-
nik. I jedne i druge slijedila je Al-
lardova banda u želji da ih otjera
odavde.

James Brionne nikad nije bio
sklon povlačenju. Njegovo načelo
borbe sastojalo se u tome da treba
uvijek napadati, bilo da je riječ o
stotini ili o samo jednom čovjeku.
Želio je da se suoči s Allardovima,
pa zašto onda da čeka na njih ovd-
je? Zašto da ih on prvi ne napad-
ne? Napadač je uvijek u pred-
nosti, jer sâm odabire vrijeme napad-
a.

Niotkud se nije ništa čulo. Allar-
dovi, uvjereni da su njega i njegove
satjerali u klopku, očito mirno spa-
vaju i čekaju jutro.

— Pa dobro — reče on sam sebi
poluglasno — neka još malo spava-
ju, neće dugo.

Kad je po prilici prošao još jedan
sat, a ništa se nije dogodilo, ode do
skloništa i probudi Mowryja. Ukrat-
ko mu objasni što je nakanio podu-
zeti.

Dutton Mowry ga je zabrinuto
gledao.

— To je ludost, Brionne. Jedino
ako želite što hitnije poginuti...

— Ne mislim da je baš tako. U
svakom slučaju, ne volim da drugi
povlači prvi potez.

— Riječ je o vašem životu.

— Vidjet ćemo se poslije.

Brionne nije pošao putem do za-
klona gdje je dotle promatrao, već
se udaljio držeći se strme stijene
obale koja je bila u najdubljoj sje-
ni. Kad je došao do kraja, pred
njim se stvorio obronak koji se spu-
štao onamo otkud su došli. Tu su
negdje zacijelo bili Allardovi.

Imao je na sebi mokasine i kre-
tao se poput sjene, pazeći gdje staje
i nastojeći da izbjegne kamenje
koja bi izazvalo buku. Znao je vrlo
dobro kako daleko dopire noću naj-
manji šum.

Bio je svjestan opasnosti kojoj se
izlaže, ali je vjerovao da će iznenad-
nom naporom postići cilj. Da su
dopustili Cottonu Allardu da ih
prvi napadne, sigurno bi ih pohva-
tao.

Kad se spustio pedesetak metara
niz obronak, zastao je iza stijene i
stao osluškivati.

Ništa se nije čulo, naprosto ništa.

Nastavio se probijati između stijena. Uskoro je osjetio miris dima, ali mu je ipak trebalo još dvadesetak minuta da se približi vatri jer je morao i te kako pažljivo puzati.

Vatra je gorjela u rupi među stijenama na samom kraju šumarka. Bili su to zapravo samo ostaci veće vatre.

Allardovi su otišli!

Ležao je tu sakriven s puškom u ruci i razmišljao. Otišli su i sada se spremaju da napadnu njegovo logorište i pohvataju sve koje tamo zateknu. Da sada odmah pođe za njima bilo bi to ravno samoubojstvu, a kako još nije čuo pucnjave, najvjerojatnije još nisu napali.

Nepromišljeno je bilo što je otišao iz skloništa. Trebalo je da poslušava Mowryja.

Boriti se možeš i drugim sredstvima, a ne samo oružjem, palo mu je odjednom na pamet. Ovdje je logorište Allardovih. Gdje su im bili konji i hrana?

Naprežući se da otkrije nešto u svjetlu žara, opazi da većina tragova na pijesku oko vatre vodi između dva velika kamena.

Krećući se s najvećim oprezom iz bojazni da ne naleti na nekoga tko je ostao da čuva stvari ili konje, obišao je logorište. Pipajući po pijesku tragove, došao je do ruba šumarka. Nije morao ići dalje.

Osim konja, ovdje je našao i zalihe hrane, odjeću i lonce. Na brzinu je natovario sve što je našao na tri konja. Za sve to vrijeme nije se čulo ništa odozgo. Kad je osedlao četvrtog konja i htio ga zajahati, začuje kako netko dolazi iz šume.

S puškom u ruci okrene se onamo odakle je dolazio šum.

Odjednom čovjek stane.

— Jesi li ti to Hoffman?

— Baci opasač ili ćeš poginuti!

Brionne začuje šum revolvera kako klizi iz korica. Istog trenutka njegova je puška u visini pojasa zapucala prema čovjeku koji je došao. Začuo se mukli zvuk metka koji je pogodio cilj. Padajući, čovjek zapuca u pijesak.

Istog trenutka Brionne odskoči s mjesta odakle je zapucao i sagne se čekajući što će se dogoditi.

Najprije nije čuo ništa, a zatim je doprlo stenjanje. Konačno čovjek progovori čudno jasnim glasom:

— Uхватit će te! Nema ti spasa!

— Jesi li i ti Allard?

— Nisam, ali sam jedan od njihovih. Gadno ste me pogodili.

Nakon toga je Brionne čuo samo teško disanje, pa onda opet ništa. Već je mislio da je čovjek umro, kad li se on ponovno javi bijesnim glasom.

— Sad su vam već uhvatili sina.

— Ne vjerujem u to. Čuva ga vrlo vješt čovjek, koji je svoj zanat ispekao u Teksasu.

— Nemojte mi reći da je tamo Dut Mowry?

— Poznaješ ga?

— Traži me posvuda. Ja sam jedan od onih koje je on odlučio dovesti na sud. Sada mu možete reći da baci potjernicu, jer za mene neće dobiti nagradu. Vi ste ubili Tardyja Bentona.

James Brionne je osluškivao hoće li se još netko pojaviti. Slušao je, ali nigdje nije bilo nikoga. Bilo je to čudno, jer je ovdje, po svemu sudeći, sva Allardova banda.

Odjednom mu nešto padne na pamet. Sigurno Benton nije bio sam. Bio je tu još netko koga je

Benton htio upozoriti razgovarajući s Brionneom.

Benton ponovno progovoriti:

— Još ste ovdje?

— Tko je s tobom, Tardy — propšće Brionne. — Nemam namjere ubiti nekoga tko nije Allard.

— Što čete, nemate sreće!

— Otkud ti s njime? — upita Brionne.

To je pitanje postavio samo zato da bi u međuvremenu možda ipak zapazio neku kretnju ili čuo neki šum onoga koji se sigurno približavao. Za svaki slučaj nečujno je promijenio položaj.

— Jahao sam s njima jednom ili dvaput. Neki njihov prijatelj nagovorio me da im dopremim hranu i druge potrepštine, malo za razonodu.

— Sad je imaš.

— Ionako sam bio bez prebijenog novčića, Uostalom, tko živi vječno?

On je sada već vrlo teško govorio, ali se i dalje naprezao da održi razgovor, u želji da onaj drugi bude siguran u svoj cilj.

Jedan od konja nemirno je zarzao, što je Brionneu bio dovoljan znak da zauzme drugi položaj i bude spreman na obranu. Namjerno se pomakao bliže smrtniku. Kad je htio učiniti još jednu kretnju osjetio je u blizini disanje nekoga koga još maločas ovdje nije bilo. Zamahnuo je kundakom, ali nije pogodio no u isti čas kraj uha mu je prozujao metak. Otkotrljao se do kamena i poslužio njime kao zaklonom.

Revolver je ponovno zapucao i tane je prozujilo blizu Brionneove glave. On je zapucao iz puške, ali je promašio. Kad je ponovno podigao pušku, još jedan metak samo što ga nije pogodio.

Odjednom se čovjek pojavio u svoj svojoj veličini iznad njega. Ne oklijevajući ni trenutak, Brionne mu zarine puščanu cijev u želudac. Čovjek, i sâm iznenađen, uhvati rukama za cijev, ali prekasno, jer je Brionne već opalio.

Bljesak osvijetli na trenutak zaprepašteno lice čovjeka koji se nakon toga skljoka preko Brionnea.

Brionne osjeti njegovu krv na sebi, pa ga odgurne na stranu.

— Imali ste ludu sreću — javi se opet Tardy Benton — No, bez treće nema sreće!

Brionne obriše krv s lica, ponovno napuni pušku, zajaše konja, a ostale povede sa sobom. Uskoro je našao put kojim su nedavno prošli. Znao je da tamo postoji mjesto gdje se mogu konji dobro sakriti.

Tardy Benton je došao ovamo sa zalihama za Allardove. Najvjerojatnije nije došao sâm, što je moglo značiti da su Allardovi sada bili i brojčano pojačani.

Pitanje je bilo samo kamo su otišli? Nisu mogli nestati odavde, pa ipak Brionne za sve to vrijeme nije čuo pucnja s obale jezera. Jesu li iznenadili Mowryja i ubili ga? Što se dogodilo s Matom i Mirandom?

Nije mu preostalo drugo nego da se vrati. Ipak nije smio žuriti, jer je mogao naletjeti na neprijatelje.

Koliko je ovaj njegov izlet trajao? Jedan sat, dva sata ili možda više?

Kretao se brzo na praveći ni najmanje buke. Povremeno bi zastajkivao da oslušne. Kad je došao blizu stjenovitih zaklona na obali jezera, tamo više nije bilo vatre. Sve je bilo tiho i mirno.

Uznemiren bacio se na tlo osluškajući i promatrajući svoje skrovi-

VJESNIKOV

KVIZ

KALENDAR

0 D 2 3. II

K V I Z

E X T R A

- P R I L O G

K V I Z A

1 6

S T R A N A

E N I G M A T S K E

Z A B A V E

V I S E

16 NOVIH STRANICA

12 SKANDINAVKIVISE

KRIMIPRIČASPITANJEM

MATEMATICKITEST

ENIGMATSKI STRIP

NOVE SAHRUBRIKE

POČETNIČKI POLIGON-

STRANICANOVIH SURADNIKA

KVIZ

EXTRA

ZNANJE
IZABAVA!

šte. Uskoro je bio svjestan toga da ovdje nema nikoga. Ustao je i pošao istim putem do skloništa kuda je i otišao. Tamo se potvrdilo ono što ga je odmah uznemirilo. Konjâ više nije bilo, ni prtljage, ni traga njegovom sinu, Mirandi ili Duttonu Mowryju.

Je li ih Mowry izdao? Nije li ipak bio u vezi s Allardovima?

Za sve to vrijeme nije bilo pucnjave, u to je bio siguran. Nijednog trenutka nije bio tako daleko da to ne bi čuo. Ovdje nije bilo nikakvih tragova borbe. Jedini tragovi koje je mogao naći bili su njegovi.

Stajao je tu neko vrijeme kao ukopan, ne znajući što da učini. Usprkos hladnoći osjetio je kako mu znoj probija na čelu.

Je li to značilo da su uhvatili Mata? Mat i Miranda su u Allardovim rukama? Na to se nije usudio ni pomisliti, iako je sve govorilo da je baš tako bilo. Nije mogao vjerovati, nije smio povjerovati u to! Zar da se dogodi tako nešto dok nje ga nema? Ako su ih pohvatali, kako to da nisu ostavili nikakvih tragova? Gdje su nestali? Bilo je previše pitanja na koja, barem zasad, nije bilo odgovora.

Kakva li je budala bio kad ih je ostavio. Bila je to pogreška koju nije smio napraviti.

XVIII

Na pijesku nije nigdje bilo tragova krvi. Znao je da bi to zapazio, ma kako mračno bilo. Nije bilo tragova krvi, ni pucnjeva, prema tome nije bilo ni borbe.

Što je to moglo značiti? Mogao ih je izdati Mowry i predati Allardovima. Moglo se dogoditi da su ih nekako uhvatili bez borbe. Moglo se dogoditi i to, što je doduše bilo najmanje vjerojatno, da su zamijetili Allardove, pa su se prije njihova dolaska izvukli odavde.

To je bilo lako reći — izvukli, ali kamo? Ako su ih uhvatili kamo su ih odveli?

Brionne se sve to vrijeme skrivao u mraku i očajnički pokušavao odgonetnuti tajnu njihova nestanka. Nije se prepustio panici. Njegova vojnička naobrazba nije mu to dopuštala. Pokušavao je doći korak po korak do rješenja.

Tragova nije bilo nigdje. Postojala je mogućnost da ih nije vidio, ali je to bilo prilično nevjerojatno, jer ako je bilo borbe, onda su i tragovi morali biti takvi koji se mogu prepoznati i u tami.

Mowry nije bio prije ovdje. Postojala je mogućnost da je lagao, što je također bilo dosta nevjerojatno, jer je putem dokazao da zaista nije bio ovdje. Možda se Miranda neće ga dosjetila? Možda je nešto tajila ili odjednom prepoznala neki znak koji joj je prije bio nejasan?

Nije mu preostalo drugo nego čekati. Ako je tako, ovo je mjesto bilo najnepogodnije za čekanje. Ako Allardovi nisu uhvatili Mata i ostale, mogli bi se ponovno vratiti ovamo da ih potraže.

Pošto se napio vode s izvora, Brionne se izvuče iza kamenja koje se nalazilo ispred njihova prijašnjeg skloništa i počne se penjati strminom prema prijevoju.

Planinski je hrbat bio vrlo strm, na mjestima gladak od kiša i vjetrova, a mjestimice posut kamenjem

koje je bilo nezgodno za penjanje jer se kotrljalo ispod nogu, a osim toga pravilo je buku.

Kad se konačno dokopao vrha hrpta, našao je sklonište ispod stijene. Htio je da se tamo malo odmori i zaštititi od vjetera. Tek što je sjeo, oči su mu se neodoljivom snagom sklopile i on je zaspao.

Zora je već svanula kad se probudio.

Hladno sivo jutro zateklo ga je u skloništu. Bio je zabrinut za sudbinu Mata i Mirande. Oblaci su se nisko vukli skrivajući pred pogledom vrhove planina. Promrzao, osvrtao se naokolo, a u zraku je bilo nešto što ga je plašilo. Polako se izvukao iz skloništa, pažljivo se obazirući na sve strane kao progonjena zvjerka. Tek kad se uvjerio da ga vani ne čeka nikakva zamka, počeo je ispitivati tragove.

Nije on bio čovjek koga bi bijes naglo obuzimao — prije bi se moglo reći da se znao dosta dugo suzdržavati i prikrivati pravo raspoloženje. Ponekad se ipak događalo da bi bijes prevladao i potpuno ga obuzeo. Svjestan toga u odlučnim trenucima, nastojao je da se smiri, da se svlada, da potisne taj neugodan osjećaj.

Tako je bilo i sada. Trebalo je stalno razmišljati jer je situacija bila vrlo složena. Jedan neoprezan korak ili neproračunat postupak mogao ih je sve upropastiti.

Ako je on tragao za Matom i Mirandom, pretpostavljajući da nisu uhvaćeni, Allardovi su podjednako nestrpljivo tragali za njim. Po svoj prilici sada su već morali znati da su dvojica njihovih ubijeni i da su im konji nestali.

Neugodan osjećaj nečega u zraku, koji ga je obuzeo čim se probudio, značio je približavanje oluje. Prema tome, osim Allardovih dobit će još jednog neprijatelja.

Nije htio o tome više razmišljati. Trebalo je što hitnije pronaći Mata i Mirandu. Što je bilo s Duttonom Mowryjem? Sve je više bio sklon vjerovati da oni nisu pali u Allardove ruke i da ih mora što prije pronaći ako ne želi da se to dogodi.

Uložio je sve svoje umijeće ne bi li u ovom pomalo stravičnom okolišu otkrio bilo kakav znak, nešto što bi nalikovalo na trag, ali nije pronašao ništa.

Teško je bilo na ovom kamenjaru, koji je s vremena na vrijeme obavijala magla ili oblak, bilo što pronaći. Bio je ogorčen i bespomoćan, osamljen u ovoj divljini. To je bio drugačiji svijet od New Yorka, Washingtona, Pariza i svega onoga kuda se dosad pretežno kretao. Našao se odjednom okružen prirodom u svojoj prvobitnoj grubosti i ljepoti, pa se i sam morao ponašati kao čovjek koji pripada tom prvobitnom svijetu. Nestao mu je jedini sin, kao i djevojka za koju još nije bio potpuno svjestan što prema njoj osjeća, ali je i to već bilo mnogo!

Ovdje nije valjalo biti obazriv, ni civiliziran. Trebalo se suprotstaviti užasu koji su oko sebe širili ubojice.

Još se jednom dao u potragu za tragovima. Ne bi mu moglo promaći da su se spustili s druge strane, ali su oni, po svemu sudeći, pošli strminom.

Odjednom je otkrio ono što je toliko tražio.

Nije mogao izdvojiti pojedine tragove, jer su bili pomiješani s ostali-

ma koji su ostavljeni poslije. Bez oklijevanja je pošao za njima, pažljivo motreći sve oko sebe, spreman u svakom trenutku na iznenađenje.

S jedne se strane uzdizala stijena, a s druge je bila padina koja se spuštala do ruba borove šume. Tu i tamo ležala su porušena stabla kao vojnici poslije bitke. Sigurno ih je lavina pokosila ili su oboreni od udaraca gromova u oluji.

U tom trenutku metak pogodi stijenu kraj njegove glave. On se baci u stranu i u okretu zapuca prema mjestu gdje je vidio bljesak.

Zatim potrči nekoliko koraka, pa prinese ponovno pušku ramenu i još jednom zapuca prema nekome koji je trčao. Čovjek se oklizne i padne. Nije to bilo od metka. Očajnički pogleda prema Brionneu, ali ovaj opet promaši. To je omogućilo neznancu da pobjegne iza stijene.

Brionne je duboko disao od napora, obavijen odjednom neprozirnom maglom oblaka. Na trenutak je bio potpuno odsječen od svega. Bilo je to prilično opasno, jer je mogao naletjeti na nekoga, a da uopće toga ne bude svjestan.

Prije nego što ga je potpuno obavio oblak, Brionne je opazio pred sobom pukotinu u stijeni. Krenuo je onamo što je opreznije mogao. Zrak je bio rijedak i teško je disao. Morao se malo odmoriti.

Oni su bili negdje ispred njega. Je li i čovjek na koga je pucao pri padao njima? Koliko ih je s njima? To su bila pitanja na koja je tražio odgovore. Jesu li Allardovi bili tamo gdje je čovjek nestao? Ako je tako, onda im je bio vrlo blizu. Šteta, neće ih moći iznenaditi.

Možda ipak? Nisu mogli očekivati da će on sâm napasti njihov logor.

Bilo je mnogo vjerojatnije da će se negdje sakrivati i napadati ih jednoga po jednog.

Kad se malo odmorio, ponovno napuni pušku, pa dođe samim vrhom stijene.

Negdje ispred sebe začuje tihi šum poput šaptanja, ali i toga ubrzo nestane. Je li to značilo da će uskoro naletjeti na Allardove. Stijena je bila skliska, pa se morao vrlo oprezno kretati. Oblaci su bili tako gusti da ponekad nije vidio ni nekoliko metara ispred sebe.

Bilo je zaista neobično kretati se po toj magli. Brionneu se učinilo kao da je zalutao u neki nestvarni svijet priviđenja. Nakon nekoliko koraka ponovno začuje isti zvuk. Sada je bio gotovo siguran da se još netko kreće istim putem, samo dosta ispred njega.

Tko li je to mogao biti? Čovjek, planinski lav ili mjedvjed? Bilo koga da od njih ovdje sretne, značilo bi to borbu na život i smrt.

Bolje razmislivši, teško bi ovdje mogao naletjeti na neku životinju. Bilo je to previsoko za njih. Ovdje je inače vladala tišina koju bi s vremena na vrijeme mogla pomutiti samo oluja kakva se i sada spremala.

Trenutačno je vladalo zatišje na nebu. Samo su se gusti oblaci navukli sa svih strana. Bilo je hladno i mračno.

Gdje li je Mat sada, pomisli Brionne sa zebnjom u srcu. Nadao se da mu je dovoljno toplo i da je još na sigurnom.

Idući dalje, odjednom se našao pred provalijom. Stajao je neko vrijeme na samom rubu ponora kao čovjek koji je došao do kraja svijeta.

ŽIVOT
ljubavni
roman izlazi
svakog tjedna
(u utorak)
cijena
5 dinara

LASO
western roman
izlazi
svakog tjedna
(u petak)
cijena 5 dinara

SIRIUS
biblioteka
znanstvene
fantastike
izlazi svakog 5.
u mjesecu
cijena 10 dinara

TRAG
biblioteka
kriminalističkih
romana izlazi
svakih 14 dana
cijena 10 dinara

ALAN FORD
super strip
izlazi
svakih 14 dana
(u srijedu)
cijena 6 dinara

POPAJ
strip-zabavnik
izlazi svakih
14 dana
(u ponedjeljak)
cijena 5 dinara

TOM I JERRY
Vrtrep-strip
za djecu izlazi
svakih 14 dana
(u srijedu)
cijena 5 dinara

ta, razmišljajući kamo da sada krene.

Morao je naći put kojim bi se spustio. S desne je strane bila stijena, pa je jedino mogao poći u lijevo. Šuljajući se, pazio je na svaki šum. Bio je lovac koji je morao paziti na lovce koji su lovili njega.

Spuštao se skliskim putem svjestan opasnosti da možda srija u susret neprijateljima koji samo to čeka ju. Ljutio se zbog slabe vidljivosti jer se mogao iznenada naći u najnezgodnijem položaju, ali se onda sjetio da je vidljivost podjednako slaba i za njegove progonitelje i da mu može biti od podjednake koristi kao i štete.

Učinilo mu se ponovno da čuje šapat, ovog puta nešto jasnije nego prije. Zastao je očekujući da će se naći okružen svojim neprijateljima. Učinilo mu se kao da netko puže prema njemu. Htio je da zapuca u tom pravcu, ali kakvog je imalo smisla pucati na nekoga ili nešto što se ne vidi?

XIX

Svega milju dalje sjedio je blizu izvora Cotton Allard i buljio u prazni lončić za kavu. Znao je da su čekali što će on odlučiti, da je o njemu ovisilo što će poduzeti. Nije znao što da im kaže i kamo da krenu, iako možda nijednog čovjeka nije tako mrzio i želio da ubije kao Jamesa Brionnea.

Mrzio ga je zato što mu je uhvatio brata, ali i zato što je posjedovao lijepu kuću u Virginiji, a najviše što je imao tako izuzetnu ženu.

Tu ženu Cotton Allard nije mogao nikako zaboraviti. Stalno mu je njen lik lebdio pred očima, kako mirno sjedi na onom stubištu i čeka da joj se oni približe. Ubila je jednoga od njegovih ljudi, promašila drugoga, pa uperila revolver prema sebi i zapucala prije nego što joj se uopće mogao približiti.

Prezir u njenim očima nikad neće zaboraviti!

Bilo je to prvi put da se osjećao pobijeđenim. Mogao bi je svladati tek kad bi mu uspjelo da ubije i njenog dječaka i muža. Još jednom pogleda u prazni lončić, pa ljutito opsuje. Ni kava mu nije prijala, bila je nekako gorka.

— Što da radimo? — javi se konačno jedan od njegovih ljudi. — Da sjedimo ovdje ili da nastavimo tražiti? Sigurno je da se sakriva negdje u planinama kao i ostali. Što se tiče onog plavokosog kauboj, mislim da smo ga pogodili.

— Misliš? — izdere se Cotton. — Taj kauboj može biti samo Dut Mowry i nitko drugi, a on se ne da pogoditi tako lako. Osim toga, htio bih znati što se dogodilo s Tardijem? On bi nam sada bio i te kako koristan.

— Najvjerojatnije čeka da se podigne magla — reče Hoffman. — Po takvom vremenu nije nas mogao ni naći.

— Jesi li siguran da je Brionne pucao na tebe, a ne Mowry? — upita Cotton Hoffmana.

Ovaj se našao u neprilici. Nije znao što da odgovori, a bojao se da ne pogriješi.

— Mislim da je to bio Brionne. Ako ga nisam mogao dobro vidjeti.

Cotton ustane.

— Znači, još ne znamo je li živ ili mrtav.

— Kad bismo uhvatili ženu — reče odjednom Peabody — ženu i dječaka, onda bi on sam došao k nama. Osim toga, bilo bi ugodno pozabaviti se malo tom ženom.

Cotton na to ništa ne odgovori. Bio je mračan. Takav je bio otkad su došli u ove planine. Možda zbog toga što im nije išlo sve od ruke, možda zbog kiše. Ipak, činilo se da je njegovo neraspoloženje dublje. Možda se bojao?

I sama pomisao na to ljutila ga je. Udario bi svakoga bez razmišljanja tko bi se usudio tako nešto pitati.

Nije to bio strah. Sva ta situacija tako je na njega djelovala... i svaka-ko sjećanje na Brionneovu ženu. Mučila ga je, a on joj se nije mogao više osvetiti. Nije mogao doći do nje jer je bila mrtva. Iako je bila mrtva, u njegovom je sjećanju živjela. On ju je neprekidno vidio pred sobom, u onom naslonjaču, kako mirno dočekuje provalnike u svoj lijepi dom.

Nijednog trenutka ona nije podigla glas, ona im se uopće nije obraćala kao ljudima dostojnim pažnje, već kao nečemu što je ometa u njenom svijetu koji je bio toliko iznad njihovog. Obračala im se kao neugodnim, prljavim provalnicima.

— Čini se — reče oštro Cotton — da su oni krenuli svaki svojim putem. Možda smo pogodili obojicu, a možda samo jednoga. Imamo njihove konje i druge stvari bez kojih nam oni ne mogu daleko odmaći. Pričekat ćemo da se dignu magla, pa ćemo onda poći za njima.

— Cotton — javi se Hoffman — to nije obična magla. To su oblaci, i to oni koji najavljuju oluju.

— I što onda? — upita Peabody.

— Jeste li ikada doživjeli oluju tako visoko u planinama? Ili snijeg? Moj bi savjet bio...

— Nitko te nije pitao za savjet! — otrese se na njega Cotton.

Peabody pogleda brata, pa se za-puti bez riječi do svog ležaja. Cotton je bio loše volje, a Peabody je vrlo dobro znao da je u takvim slučajevima najbolje skloniti se s puta. Zapravo, loše je volje otkad su spalili Brionneovu kuću. Tko bi mislio da će jedna žena ostaviti takav dojam na njega.

Tuley stavi još granja na vatru, pa se približi ponoru ne bi li što čuo.

Ni on nije volio ove planine. Mnogo bi se sigurnije osjećao, da je ostao na rubu šume stotinjak metara niže odavde. Osim toga činilo mu se da Hoffman ima pravo kad kaže da su to olujni oblaci.

Tuley možda nije stajao ni dvadesetak metara udaljen od vatre gledajući niz planinu kad li se pred njima pojavi James Brionne.

Brionne zapravo nije došao, niti je bilo kakvim šumom najavio svoj dolazak. Pojavio se odjednom kao da je iznikao iz zemlje, kao da je izišao iz oblaka. Kad se magla malo razrijedila, stajao je ovdje poput utvare s puškom u rukama.

— Gdje je djevojka? Gdje je dječak?

Pitao je tihim glasom na što mu je Tuley Allard nesvjesno u istom tonu odgovorio.

— Ne znam. Našli smo samo njihove stvari i konje.

— Jesi li i ti bio tamo kad se moja žena ubila?

— Bio sam. Ubila se sama revolverom koji nismo zamijetili kod nje. Najprije je zapucala na jednog od nas. Kad je promašila, prije nego što smo je uhvatili, ispalila je drugi metak sebi ravno u srce.

Tuley pogleda prema Brionneovoj pušci, pa se samouvjereno nasmiješi.

— Cotton će pobjesniti kad otkrije da sam te ja ubio.

— Tuley — javi se Cotton — s kime to razgovaraš?

— S Brionneom. Ne brini, sad ću ga ubiti!

Tuley je bio brz na revolveru. Možda ne kao Cotton, ali je zato bolje gađao. Nije sumnjao u to da će zapucati prije nego što Brionne zategne udarač i zapuca. Polako je spustio ruku. Smješкао se kad je dohvatio rukom revolver i stao ga dizati. Bile su to stotinke sekundi. Smiješak mu nije nestao s lica ni kad ga je pogodio metak iz Brionneove puške.

Stigao je izvući revolver, iako je bio već na koljenima i nije više osjećao njegovu težinu u ruci.

Nakon prvog pucnja Cotton se otkotrljao sa svog ležaja i skočio spreman s revolverom u ruci. Ali ondje kamo je nakanio pucati više nije bilo nikoga. Oblak je zastro sve. Odjednom se više ništa nije vidjelo. Čak je i Tuley, još na koljenima, buljio začuđeno prema mjestu gdje je još prije jedne sekunde stajao Brionne. Progutala ga je magla. Tamo više ničega nije bilo. Nestao je kao što se i pojavio.

Brionne, očekujući pucnjavu, bacio se na koljena, zatim sagnut pojurio na desno.

Izenada se na desnoj strani mračnog neba pojavio bljesak. Brionne se koža naježila. Odbacio je pušku i otkotrljao se u rupu između dva povećá kamena. Skoro u istom trenutku začuo se zaglušan tesak groma.

Nakon udarca groma Brionne osjeti jak udarac vjetra. Pogledavši gore, odjednom opazi na stijeni grubim potezima urezan crtež psa u trku i usmjerenoga udesno, prema hrptu planine.

Ponesen željom da što prije otkrije kamo to pas pokazuje put, Brionne pograbi pušku i pođe onamo. Ponekad su Indijanci upotrebljavali takve oznake, samo što to nije bilo indijanski crtež. Znao je da se i tražáči za zlatom često služe sličnim znakovima. To bi mogao biti putokaz što ga je Ed Shaw ostavio Rodyju Brennanu.

Idući dalje, naišao je na još jedan sličan crtež psa koji je pokazivao prema jugu. Morao je nastaviti hrptom planine, što mu nije bilo nimalo milo, jer je tu bio najviše izložen opasnosti od iznenadnih udarača gromova.

Prošao je još pola milje kad li je naišao ponovno na crtež. Ovog je puta bio nacrtan konj, a malo dalje Indijanac s lukom i strijelom.

Istog je trenutka opazio malu kotlinu koja u promjeru nije mogla biti dulja od pola milje. S mjesta gdje je stajao mogao je vidjeti pojedine dijelove kotline, što je ovisilo o tome kakvom su brzinom prolazili oblaci. Bilo je tu i jezero.

Spustio se, pažljivo gledajući ne bi li naišao na tragove. Nije mu trebalo dugo da otkrije trag male čizme koji je još bio svjež. Nastavio je tim putem i nije se prevario. Još je

na dva mjesta našao polomljene grane koje su potvrđivale da je na pravom putu.

Odjednom je naišao na ostatke stare logorske vatre. Bilo je jasno da je to mjesto netko često koristio kao svoje logorište. To je najvjerojatnije bio Ed Shaw koji je ovdje tražio srebro.

U blizini je bilo malo jezero u koje se ulijevala voda iz obližnjeg izvora. Iako mu je obala bila stjenovita, stabla su se naginjala nad samu vodu.

Od logorišta nisu više vodili tragovi, ni naznake bilo kakvog puta. Kamo je Shaw odavde krenuo? Nije valjda nastavio po vodi, da bi zava-
rao one koji bi ga slijedili.

Ponovno se čula grmljavina, a munje su zaparale nebo. Zaklonjen drvećem i okolnim planinama, osjećao se ovdje mnogo sigurnije.

Razmišljao je što da poduzme. Napasti Allardove koji bi ga spremni dočekali nije imalo smisla. Najvažnije je bilo pronaći gdje se nalaze Mat i Miranda. Sigurno je djevojka znala više nego što je rekla. Ili je zaista iznenada otkrila neki znak koji ju je odveo do rudnika.

Još je napravio nekoliko krugova ne bi li otkrio neki putokaz, ali je sve bilo uzalud. Muka ga je hvatala pri pomisli da u isto to vrijeme njegov sin luta po planini s djevojkom koja ne poznaje ovaj kraj. Miranda i Mat, osim toga, nisu imali hrane uza se, jer su to Allardovi odnijeli kad su došli u njihovo prvo sklonište.

Oluja se sve više približavala. Brionne je znao kakvu opasnost takvo nevrijeme u ovom kraju može značiti. Ali nije bila riječ o oluji. Bili su tu Allardovi koji su jedva

čekali da se domognu njegova sina i da ga ubiju.

Tu se negdje sigurno nalazio i Dutton Mowry za koga je Brionne ipak vjerovao da je pošten čovjek, samo nije mogao biti u to siguran. Tko je Mowry? Zašto je dolazio u Promontory? Što ga je navelo da pođe s Mirandom? Je li se želio dočepati srebra ili je možda znao nešto sa čime Brionne nije bio upoznat?

Zabrinut i slomljen umoran, sjeo je na obližnje deblo. Sigurno su negdje u blizini, ali gdje? Hoće li mu uspjeti da ih pronađe prije oluje?

XX

Munje su sijevale sve češće, a prask groma bivao sve bliži. Kiše još nije bilo, ali je zrak bio ispunjen elektricitetom.

Brionne ponovno ustane i zaputi se do obale ne bi li tamo nešto otkrio. Pođe malo obalom pažljivo ispitujući okolicu, ali ne nađe ni tamo ništa. Njegov je dječak zacijelo bio negdje blizu, a on mu nije mogao pomoći. Je li Miranda bila s njim? Nešto mu je govorilo da se ne mora brinuti dok je ona uz njega, a ona će biti s njim dok je nasilu ne odvoje. Bio je siguran da je to osoba kojoj je mogao vjerovati.

Neko je vrijeme osluškivao ne bi li začuo neki ljudski glas, poziv ili krik, ali se osim grmljavine ništa nije moglo čuti.

Očajnički pokušaji da pronađe neki put natjerali su ga da još jednom promotri okolicu. Nije se mo-

gao oteći dojm da se nalazi suočen s prirodom, od čudesnih oblika stijena izgrizenih zubom vremena do divljih šuma i stabala porušenih naletima vode i vjetrova. Tome je svakako pridonosilo i nevrijeme koje se približavalo, ali i nestrpljenje i želja da pronađe put koji bi ga doveo do njegova sina.

Promatrajući pažljivo sve oko sebe, u čemu je bio i te kako vješt, zapažao je pojedinosti koje možda netko drugi ne bi zamijetio. Tako se dogodilo da je konačno opazio i nešto neobično: malu strelicu od pješčanika u pukotini granita.

Otkud ona ondje? Očito zato da skrene nečiju pažnju na sebe. Strelica je bila postavljena naglavce i malo nagnuta prema jugu. Je li bilo to slučajno ili namjerno?

Brionne opazi da je postojalo nešto što bi trebalo da najavljuje kako se onuda može proći. Pođe naprijed između drveća kadli odjednom iz oblaka izleti orao kao da ga je netko istjerao iz gnijezda ili kao da se nešto zbilo što ga je natjeralo da u ovo nevrijeme napusti svoje sklonište. Brionne ga je pratio pogledom sve dok nije ponovno nestao u oblaku.

Gdje ga je najprije vidio? Brionne pođe do mjesta s kojega je, prema njegovu mišljenju, poletio orao. Nije mu trebalo ni nekoliko minuta, a već se našao ponovno na tragu puta koji je u šumi maločas izgubio.

Trebalo mu je još nekoliko koraka da se probije kroz granje omorika, pa da opazi drvenu kolibu priljubljenu s jedne strane uz stijenu.

Ponovno zabljesne i zagrmi. Koliko mu je još trebalo do kolibe? Pedeset ili stotinu metara? Potrčao je.

Tada se spustila kiša.

Počelo je lijevati, a krupne kišne kapi nošene vjetrom šibale su ga po licu. Trčao je ne osjećajući ništa i ne misleći ni na što drugo nego da se domogne kolibe. Kad je stigao, zalupa na vrata, ali se iznutra nitko ne odazove. On ih odgurne ramenom i ona se otvore. Nije ni prekoracio prag kadli se našao pred uperenim revolverom Cottona Allarda.

S njime su bila još četvorica među kojima i čovjek koga je Brionne vidio u hotelu »Southern« u St. Louisu i zatim u Cheyenneu.

Tu je zacijelo bio barem još jedan. Allard, najvjerojatnije Peabody, koga je znao po pričanju.

Ovdje je bio i Mat, sklupčan u kutu kraj Mirande.

Brionne je stajao pred njima, mokar do kože, ali još s puškom u rukama.

— Baci pušku — reče Cotton. — Priredio sam ti malo iznenađenje.

Brionne nije oklijevao ni sekunde. Upotrijebio je jedan od trikova koje je naučio još u St. Cyru. Zamahnuo je kao da će odbaciti pušku, a zapravo ju je usmjerio prema Cottonu i izbio mu revolver iz ruke. Ponovno ju je prihvatio prije nego što je pala i kundakom udario u trbuh prvoga od njegovih ljudi i ovaj se srušio na pod.

Nato se Peabody bacio na Brionnea i odgurnao ga u kut. Brionne mu se vješto izmakao i već je bio ponovno na nogama, ali je i Cotton već držao revolver u ruci.

Brionne je također držao revolver u ruci i gledao u Cottona s druge strane prostorije.

— Koliko mi je poznato, ti si revolveraš — reče mu. — Možda bi htio da se okušaš sa mnom?

— Da vratimo revolvere za opasak — predloži Cotton zadovoljno se smješkajući.

— Naravno. Mislim da se to tako radi. Ali bi prije toga bilo dobro da gospođica Loften i moj sin napuste kolibu, kako ne bi slučajno stradali od zalutalog metka.

— Neka izađu — reče Cotton. — Ionako nemaju kamo, a zaista bi bila šteta da se ovoj djevojci nešto dogodi prije nego što s njom porazgovaramo.

Brionne nije spustio revolver sve dok Mat i Mirande nisu izašli, a za njima i ostali.

Kiša je tukla po krovu stare kolibe, a kroz oveće rupe na krovu i u kolibu.

— Pa dobro — reče Cotton — vratimo revolvere za pojas, podignimo ruke, a onda tko ih prvi dohvati!

— Slažem se — reče Brionne vrlo mirno.

Do sada mu je uspjelo ono što je želio. Odstranio je Mata i Mirandu i još uvijek držao revolver u ruci.

Svakako da je takav obračun bio u prvom redu poguban za njega, jer je Cotton Allard bio kudikamo vještiji u rukovanju revolverima i brži. Pa ipak, Brionne se nadao da će njegova strategija uspjeti. Sve je položio na dvije karte. Jedna od njih je svakako bila njegov revolver.

— Da krenemo — reče Cotton.

Ni trenutka Cotton nije sumnjao u ishod ovog dvoboja. Što se tiče brzog potezanja, nitko mu nije bio ravan, a najmanje ovaj vojnik iz Virginije.

Pazeći da se Cotton ne posluži nekim trikom, Brionne polako vrati

revolver u korice. Nije ni pomišljao da će biti brži od Cottona. Namjeravao je da ovaj put bude bolji u nečemu drugome: u gađanju. Povuci će, naciljati i zapucati. Možda će to biti s koljena ili s poda ako ne bude imao prije priliku, ali prije nego što zapuca, dobro će naciljati.

Bilo mu je jasno da će ga Cotton prije ili poslije svakako pogoditi, pa je to i očekivao. Znao je, međutim, da svaki hitac ne pogađa jednako i da svaki ne ubija. Nadao se da će baš takav pogoditi njega. S druge strane, njegov hitac mora biti od onih koji sigurno ubijaju. Možda će ispaliti samo jedan metak, ali taj mora biti dovoljan.

U grobnoj tišini koja je zavládala dobro je čuo kišu kako bubnja po krovu, osjetio miris vatre u kolibi, vidio divlje lice Cottona Allarda, čovjeka koji mu je uništio i spalio dom. Vani je bio njegov sin koji će također nastradati ako se očev plan iznevjeri.

Osjetio je kad mu je revolver dotakao dno korica i podigao ruke. Zamijetio je da Cotton još nije ispuštio svoj.

— Znači, osim svega ti si i kuka — reče mu Brionne mirno. — Misliš da si najbolji, ali ipak ne želiš ništa prepustiti slučaju.

Cotton pocrveni od bijesa, pa podigne ruke. Zatim vikne:

— Povuci!

Brionne dohvati držak i počne izvlačiti revolver. U isto vrijeme Cotton ga je već izvukao, pa na njegovom licu zaigra pobjednički osmijeh pomiješan s mržnjom.

— To je za Anne — dovikne mu Brionne i Cottonova ruka zadrhti na trenutak.

Cotton zapuca, a Brionne osjeti snažan udarac metka koji ga je pogodio takvom žestinom da ga je izbacio kroz vrata. Kad je zateturio preko praga, Cotton još jednom zapuca, a on se otkotrlja u mokru travu.

Uspjelo mu je zatim podići se na koljena, pa na noge. Podigao je revolver kad se Cotton pojavio na vratima i ponovno zapucao. Brionne se zanjše nastojeći da održi ravnotežu i zamalo se nije srušio.

Cotton se s vučjim izrazom na licu, iskešenih zubi, spremio da ponovno zapuca. Brionne se uspravio i smirio. Osjeti da ga je još jedan metak pogodio, ali je, začudo, ostao miran. Vidio je on ljude kako umiru, a još više one koji su bili ranjeni. Znao je kako je dovoljan jedan metak da netko bude ubijen. On je znao da to Cotton može postići, ali je znao i to da on svoju priliku još nije iskoristio.

Spustio je revolver i naciljao u Allarda. Opazio je bijes u njegovim očima koji se iznenada pretvorio u strah. Cotton još jednom zapuca, ali i Brionne. Stajao je u položaju za gađanje, nanišanivši kao da je na vježbi, te pogodio Cottona Allarda ravno među oči.

Zatim okrene revolver prema Peabodyju.

— I ti si bio ondje — reče.

Kad je Peabody pokušao potegnuti revolver, i njega je oborio na zemlju.

— Ima li još koga? — upita zatim mirno.

Ostali su podigli ruke, ali nisu gledali u njega.

On se okrene i opazi Duttona Mowryja koji je imao povezanu jednu nogu i učvršćenu komadom drve-

ta, a u ruci držao revolver uperen u preostale članove bande.

— Čak dovde ste stigli — reče Brionne.

— Zar ste mislili da neću? — odvratiti ovaj.

Zatim vikne Hoffmanu i ostalima da odbace oružje i da nabere lopate i pijuke, kojih je ovdje bilo dovoljno, pa da pokopaju mrtve.

Brionne se nije pomakao. Osjećao je mučninu i nije nalazio snage da se pomakne, iako je htio da zagrlj sina. To su zamijetili Miranda i Mat, pa su potrčali do njega.

— Morat ću sjesti — reče kad su stigli. — Čini mi se da sam ranjen.

Polegli su ga oprezno na ulazu u rudnik. Miranda mu je skinula kaput. Košulja mu je bila sva natopljena krvlju. Metak ga je pogodio u rame i napravio priličnu ranu.

— Mislim da me dvaput pogodio. Drugi je pogodak zacijelo niže.

Miranda mu izvuče košulju ispod opasača, pa se nasmije s olakšanjem. Drugi ga je metak pogodio u opasač, probio mu ga i zadržao se na donjem opasaču u kome su bili srebrni novci.

— Pokušali ste nešto postići na sreću kad niste odbacili pušku i uspjelo vam je — reče ona.

— Bez toga ne bismo imali nikakve mogućnosti da se izvučemo. Poubijali bi nas odmah, a ovako je postojala mogućnost da ubijem barem Cottona, a možda i još kojega. Osim toga, nadao sam se da će se Mowry pojaviti prije ili poslije. To je bila druga karta na koju sam igrao. Što sam više o njemu mislio, bio sam sigurniji da nije daleko iza mene.

— Čini se da ste imali više povjerenja u mene nego što sam to ja sam imao. Bilo je trenutaka kad

sam mislio da neću uspjeti — reče Mowry.

Brionne se osjećao malo bolje pošto mu je rana bila previjena, a godila mu je i toplina vatre koju je pod Mowryjevom kontrolom zapalio Hoffman.

— Imao sam dovoljno razloga da vam vjerujem. Grant nije nikad slao neiskusnog čovjeka na težak zadatak.

Dutton Mowry se nasmije. — Kako ste na to došli? Devine me je upozorio da pazim. Rekao mu je da biste mi brzo odmaglili kad biste saznali zašto sam kraj vas.

— Znao sam da Grant brine o meni. U početku nisam shvatio vašu ulogu, ali kad ste pošli s Mirandom, postalo mi je sve jasno.

— Bojao sam se da vas sam slijedim ovamo. Mogli biste još zapucati na mene. Zato mi se učinilo najzgodnijim da pođem s gospođicom Loften. Znao sam, neime, da vi nećete imati mira dok ne saznate što se s njom dogodilo u ovim planinama.

Hoffman, koji se bavio oko vatre, iskoristio je kratku šutnju.

— Što mislite učiniti s nama?

Brionne pogleda Mowryja.

— Da ih pobijem? Koliko ja znam, tako se to ovdje radi. Ili da ih odvedemo do šerifa u Cirineu? Vjerujem da bi on znao što da s njima uradi.

Hoffman je pokušao protestirati.

— Predugo su jahali u lošem društvu — reče Mowry. — Možda bi im dulja šetnja pomogla.

— Pa dobro — složi se Brionne, držeći pušku preko koljena za svaki slučaj. — Najbolje da odmah krene-

te putem natrag, jer ne bih želio da vas još jednom vidim na svom povratku!

— Što će biti s našim konjima? — upita zabrinuto Miranda.

— Ja sam ih našao i doveo ovamo — reče Mowry. — To je bila sreća jer ne znam inače kako bih stigao na vrijeme.

Kad su otišli, Mowry pojača vatru.

— Oluja još nije prošla. Najbolje da se dobro ugrijemo.

— Ja ću — reče Brionne.

Ustane da donese nešto granja koje se moglo naći ispod zaklona. Zatim izađe na trenutak, da ponovno osjeti kišu. Gromovi su i dalje udarali, a oblaci visili nisko i polako se vukli kotlinom. Stojeći tako na kiši, učinilo mu se kao da kiša ispire brige i napetosti koje su ga gomilale u njemu prošlih mjeseci i ispunjava ga mirom i zadovoljstvom.

Oprezno se krećući zbog rane, još pomalo slab i nesiguran, vratio se do vatre uz koju su se stisli Mat i Miranda.

Dutton Mowry je odmarao povrijeđenu nogu.

— Sjajan je to čovjek — reče gledajući prema Brionneu koji se vraćao. — Jeste li se odlučili, Miranda?

— Odlučila sam se — reče ona sa smiješkom na licu. — Nisam o tome mislila kad sam pošla ovamo. Htjela sam pronaći rudnik. A sada mi je, moram vam to priznati, svejedno ima li što u rudniku.

Brionne baci drva kraj vatre.

— Čini mi se da kiša prestaje — reče. — Idem po konje!

KRAJ

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

136. Louis L'Amour: SREBRNI KANJON
137. Frank Gruber: JAHACI ZORE
138. Louis L'Amour: CONAGHER
139. G. F. Unger: TEKSASKI SILNIK
140. Louis L'Amour: UŽARENA BRDA
141. G. F. Unger: ODMETNIK
142. Robert Ullman: SMRT PROKLETNICIMA
143. Louis L'Amour: ZACARANI KRUG
144. H. S. Sharon: SIN OČAJNIKA
145. Louis L'Amour: ŽIVOT ZA ZLATO
146. Rey Haves: GRINGOSI UMIRU U ČIZMAMA
147. Louis L'Amour: STAZA KIOWA
148. H. S. Sharon: USAMLJENI OSVETNIK
149. Louis L'Amour: KILRONE
150. Frederick H. Christian: SUDDEN VRAĆA UDARAC
151. H. S. Sharon: PRERIJSKI VUCI
152. Matt Chisholm: BORBA ZA ŽIVOT
153. G. F. Unger: CRNE SJENE
154. Matt Chisholm: POTJERA KROZ PUSTINJU
155. H. S. Sharon: ZLATO U KLANCU SMRTI
156. Louis L'Amour: PUTOVANJE NA ZAPAD
157. Matt Chisholm: McALISTEROVA OSVETA
158. Louis L'Amour: OSVETNIK
159. U. H. Wilken: KORACI U SMRT
160. Matt Chisholm: BORAC ZA MIR
161. G. F. Unger: PROGNAJICI
162. Peter Dawson: ZAMKA SE ZATVARA
163. G. F. Unger: BRZI REVOLVERAŠI
164. G. F. Unger: »TIGRICA«
165. Louis L'Amour: POTJERA KROZ PUSTINJU
166. G. F. Unger: KLOPKA NA TOPOLINOM POTOKU
167. Louis L'Amour: KILLOE
168. G. F. Unger: POSLJEDNJI OBRAČUN
169. G. F. Unger: ČOVJEK ZA DESET DOLARA
170. Frank Gruber: KUDRAVI VUK
171. G. F. Unger: TAJNA ZELENOG SLAPA
172. Louis L'Amour: IZ KLOPKE U ZASJEDU
173. G. F. Unger: VIŠE OD REVOLVERAŠA
174. Louis L'Amour: VATRENO KRŠTENJE
175. G. F. Unger: STUPICA ZA VUKOVE
176. G. F. Unger: ODMETNIK IZ DAKOTE
177. Scott F. Scott: BORI SE ZA SVOJ ŽIVOT, ČOVJEČE!
178. G. F. Unger: RIDOKOSA KARTAŠICA
179. Louis L'Amour: BITKA ZA VISORAVAN
180. G. F. Unger: DVONOŽNI TIGAR
181. Louis L'Amour: KAZNA STIZE

U PRIPREMI:

182. H. S. Sharon: OLUJA U PRERIJI

ŽIVOT

ljubavni
roman izlazi
svakog tjedna
(u utorak)
cijena
5 dinara

LASO

western roman
izlazi
svakog tjedna
(u petak)
cijena 5 dinara

SIRIUS

biblioteka
znanstvene
fantastike
izlazi svakog 5.
u mjesecu
cijena 10 dinara

TRAG

biblioteka
kriminalističkih
romana izlazi
svakih 14 dana
cijena 10 dinara

ALAN FORD

super strip
izlazi
svakih 14 dana
(u srijedu)
cijena 6 dinara

POPAJ

strip-zabavnik
izlazi svakih
14 dana
(u ponedjeljak)
cijena 5 dinara

TOM I JERRY

Vrtirep-strip
za djecu izlazi
svakih 14 dana
(u srijedu)
cijena 5 dinara